

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

III обикновено Народно Събрание.

(Първа сессия.)

XIV. ЗАСЪДАНИЕ, СРЪДА 5 ЯНУАРИЙ 1883 ГОД.

Начало въ 2 часа и 5 мин. послѣ пладнѣ, подѣ председателството на г-на подпредседателя Ив. Симеонови.

Председателъ (звѣни): Ще се чете списъкътъ на депутатитѣ.

Секретаръ Шивачовъ (чете):

Отъ прочитанието на списъка се види, че отъ 40 души депутати присѣтствуватъ 36 и отсѣтствуватъ 4 души; а именно: Г-да Илия Щърбановъ, Атанасъ Минчовъ, М-ръ Грековъ и Даскалъ Д. Поповъ.

Председателъ: Тѣй като присѣтствуватъ 36-ма души, повече отъ половината, Събранието се счита пълно и засѣданieto се открива. Сега ще се прочете протокола отъ минѣлото засѣдание.

Секретаръ Шивачовъ (чете):

Председателъ: Има ли нѣкой отъ г-да представителитѣ да направи нѣкоя забѣлжка върху прочетения протоколъ? (Гласове: Нѣма!) Ще се каже, че той се приема напълно.

Шивачовъ: Има да направи едно запитване къмъ г-на Министра на Правосѣдието; но тѣй като той отсѣтствува, ще го отложѣ, до като онъ дойде.

Председателъ: Моля г-на докладчика на прометарната коммисия да почне докладването на прошенията, които сѣ постѣпили въ Народното Събрание.

Доиладчикъ Бошнаковъ: Г-да! Коммисията, избрана за предварително изучаване на разни прошения, които постѣпиха въ Народното Събрание, въ частното си засѣдание, което има тия дни, като взе предъ видъ многото прошения, които сѣ постѣпили, е на мѣние на мѣсто да прочита всѣко

едно исцѣло, да прави извлѣчения и да дава своитѣ заключения по тѣхъ.

За това сега ще дамъ на кратко съдържанието на нѣколко прошения.

Първо иде прошенieto на бившия поборникъ Георгия М. Пулъевски, роденъ въ село Галемчникъ, Дебърко окръжие въ Македония, а по настоящемъ живущъ въ село Прагорельецъ, Ломско окръжие.

Просителътъ въ прошенieto си явява, че до сега е подавалъ двѣ прошения и Министерството съгласно съ закона за поборникитѣ единъ пѣтъ му е дало 200 лева и други пѣтъ 100 лева, като въ сѣщото врѣме му дало 60 дюлюма земи за обработване и прехранване. Но той, като чловѣкъ старъ, 60 годишенъ, не може да се занимава съ никаква работа и иска да се поминува съ една каква-годѣ пенсия. При прошенieto, което е подалъ, има приложено свидѣтелство за неговитѣ дѣйствия по врѣме на войната отъ Генералний Русскій Консулъ Хитрово, и друго свидѣтелство отъ дѣйствующата армия на главната квартира отъ генерала Непокойчинеки, че той е билъ счетоводителъ и че всѣкога се е старалъ да исполня добръ длѣжността си. Съ една дума всѣчкитѣ свидѣтелства го препорѣчватъ. Коммисията, имѣя предъ видъ тия свидѣтелства, е на мѣние: да се препрати това прошение въ Министерскій Съвѣтъ съ просба, да се удовлетвори просителя, ако заслужава, съгласно

съ закона. Остава на Народното Събрание да се произнесе съгласно ли е съ мнѣнието на комисията или не.

Председателъ: Народното Събрание приема ли мнѣнието на комисията? (Приема се).

Докладчикъ: Друго прошение, подадено въ селото Клисура, подписано отъ священника Атанаса и Митръ Атанасовъ отъ сѣщото село, Берковска околия, въ което явяватъ, че до прѣди 15 години притѣжавали единъ царски бератъ за едно пасбище; но тогава, когато прѣди 12 години изгорѣло цѣлото имъ село, то изгорѣлъ заедно съ него и този бератъ. И слѣдъ това врѣме Турското правителство почевало да дава пасбищата подъ аренда, и днесъ нашето правителство сѣщо това продължава. Тѣ искатъ да кажатъ, че тая земя не е правителствена, а дѣйствително тѣмъ принадлежи, и молятъ Нар. Събрание да вземе въ внимание това и да имъ се даде пасбището. При това тѣ прилагатъ три свидѣтелства отъ околнитѣ села, че дѣйствително е принадлежало тѣмъ пасбището.

За това прошение комисията не може да се произнесе; защото не знае положително да ли това пасбище е било тѣхно притѣжане или не. За това комисията е на мнѣние да се испроводи това прошение въ Министерството на Финанситѣ за изучаване, и, ако просителитѣ заслужаватъ, да се удовлетвори. Ако Нар. Събрание намѣри за добръ да се произнесе.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание мнѣнието на комисията? (Приема се).

Докл. Бошнаковъ: Друго прошение отъ нѣкой си Никола Живковъ, Търновецъ, въ което дълго и широко излага нѣкаква история въ този смисълъ: въ минжлата година той билъ поканенъ отъ Тулчанската община за учител и условенъ тамъ. Нарѣдилъ своя программа, въ които се указвало, че дѣцата трѣбва да се учатъ на ромжнски язикъ отъ трето отдѣление на горѣ. Обаче Ромжнското правителство, като видѣло това, настояло за неговото изгонване отъ тамъ. Поради туй той изгубилъ значителна сума поради мѣстенъето, което направилъ и отъ учителската плата, и прилага, че той се отнасялъ за това до Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, до Канцелярията на Негово Височество и Държавний Съвѣтъ. При това дава мнѣние да се испрати тамъ нѣкакъвъ си агентинъ български. Суммата която той загубилъ, възлиза на 6650 лева, и моли Народ. Събрание да подѣйствува за да му се възвърнатъ паритѣ отъ дѣто може.

Комисията, имѣя предъ видъ, че просителътъ се е отнасялъ вече до Министерството, Държавний Съвѣтъ и до

Канцелярията на Негово Височество, е на мнѣние настоящето прошение да се препроводи до Държавний Съвѣтъ за разглеждане и удовлетворение просбата на просителя, ако е законна. Какъ мисли за това Народното Събрание? (Гласове: Безъ послѣдствие!)

Председателъ: Какъ мисли Нар. Събрание върху просбата на г. Живкова, да се приеме ли предложението на комисията? (Гласове: Безъ послѣдствие!)

Докладчикъ: Г-да, Народ. Събрание не ще да загуби нищо, ако препрати прошения на благоусмотрѣнието на Държавний Съвѣтъ; защото тамъ се е разглеждало по на прѣдъ, и въ заключението на прошения е казано това.

Д-ръ Цачевъ: Това прошение просто и чисто да остане безъ послѣдствие, и е излишно да се препраща въ Държавний Съвѣтъ, който веднѣжъ се произнесълъ вече по този въпросъ.

Докл. Бошнаковъ: Въ прошения си просителътъ казва, че се е отнасялъ до Министерство и Държавний Съвѣтъ, но не получилъ удовлетворение и за това се отнесълъ до Народ. Събрание.

Д-ръ Цачевъ: Щомъ се е отнасялъ до Държавний Съвѣтъ и послѣдний не го е удовлетворилъ, то невѣрвамъ Държавний Съвѣтъ да измѣни сега рѣшението си. За това, излишно е да му се препраща, а просто и чисто да остане безъ послѣдствие.

Шипковъ: Както каза г-нъ Докладчикъ, Нар. Събрание нѣма нищо да изгуби, ако се препрати въ Държавний Съвѣтъ. Слѣдователно, ако Държавний Съвѣтъ го намѣри за неумѣстно, ще го остави безъ послѣдствие.

Шивачовъ: Искамъ да кажъ само двѣ думи: ако веднѣжъ Държавний Съвѣтъ е оставилъ просбата на г-на Живкова безъ послѣдствие, то вторий пѣтъ ако му се препрати отъ тука ще каже, че Нар. Събрание му налага, че той трѣбва положително да рѣши въ полза на Никола Живкова.

Докладчикъ Бошнаковъ: За настоящето прошение ние не знаемъ, да ли се е прасало въ Държавний Съвѣтъ, а не знаемъ и какъ се е произнесълъ той. Но просителътъ самъ казва, че при всичко, че се е отнасялъ, той желае да се препрати пакъ тамъ. А въ прочемъ ние не знаемъ, да ли на върно се е отнасялъ тамъ.

Председателъ: Има двѣ предложения: едно на комисията, да се испрати прошения въ Държавний Съвѣтъ, и друго на г-на Д-ра Цачева да остане безъ послѣдствие. Сега бюрото предлага първо на гласуване предложението на

комисията. Който отъ г-да представители одобрява миѣнието на комисията, да си дигне ръката. (Меншество.)

Ще каже, че се приема да остане прошенето на Никола Живкова безъ послѣдствие.

Шишковъ: Азъ би желалъ г-нъ Председателъ да попита тѣхна милость, турцитѣ, разбраха ли предложението на комисията?

Председателъ: Г-нъ Шишковъ, това не се е практикувало до сега и бюрото и сега не може да го направи. Който е дошълъ тука, той, предполага се, че трѣбва да разбира. Бюрото не е длъжно да пита чловѣкъ по чловѣкъ.

Докладчикъ Бошнаковъ: Има други три прошения въ единъ и сѣщия смисълъ. Просителитѣ сж отъ Берковската околия, единътъ отъ с. Бокиловци, другий отъ сѣщото село и третий отъ селото Мазракъ.

Въ прошенията се казва, че Берковский околийскій началникъ, прѣди нѣколко недѣли затворилъ тѣхнитѣ дюкени и ханища, които единийтъ 50, другий 100 и другий 15 години притѣжаватъ. Просителитѣ молятъ да не става такава нѣщо, защото отъ тия дюкяне и ханища е препитанието на тѣхнитѣ семейства. Но тѣ неказватъ причината защо сж затворени.

Комисията като има предъ видъ поминѣка на тия хора, както и на тѣхнитѣ семейства, а още повече причинитѣ за това като не сж извѣстни, е на миѣние да се пратятъ настоящитѣ прошения въ Министерството на Финанситѣ за изучаване и удовлетворение просбата на просителитѣ. Ако Нар. Събрание приема миѣнието на комисията, то да се произнесе.

Иорд. Шишковъ: Отъ прочитанието настоящето прошение, азъ незабѣлѣжихъ, че има нѣкакво изложение, именно за какво сж се заплѣли. Азъ ще моля г-на Министра на Финанситѣ да яви, защо се заплратъ, да ли нѣма нѣкакво предписание относително таквизи кръчми не само за тия но изобщо за венчки подобни за запиранieto имъ. Има ли такава предписание до окръжнитѣ съвѣти или околийскитѣ началници за това нѣщо?

М-ръ на Финанситѣ Начовичъ: Относително това запитване, неможъ нищо да кажъ, защото въ подробности неможъ да влизамъ, до дѣто не направи справка. Въ закона за таквато учреждение, издаденъ отъ Императорския комисаръ, има постановление, че числото на кръчмитѣ въ градоветѣ и окръжията се ограничава, и това число се опредѣля отъ общинскитѣ съвѣти въ градоветѣ и селата и отъ окръжнитѣ съвѣти. Още онѣзи година, когато азъ не бѣхъ още въ Министерството на Финанситѣ, е била издадена

една заповѣдъ, чрезъ която се обръща вниманието на окръжнитѣ и на градскитѣ съвѣти върху значителното уголѣмяване на кръчмитѣ по градоветѣ и селата, и имъ се напомнюва постановлението на закона за ограничението на това число. Послѣдствие на това напомнюване, вѣроятно окръжнитѣ и градскитѣ съвѣти сж взели мѣрки, противъ размножението на питейнитѣ заведенiя, сирѣчь, за ограничението числото на кръчмитѣ. Но отпосидрь се видѣ, че това ограничение трѣбва да стане по единъ справедливъ начинъ, и се рѣши щото да се извѣстява достаточнo време напредъ на притѣжателитѣ на питейни заведенiя опредѣлението за затварянieto кръчмата имъ, за да могатъ тѣ да не купуватъ нова стока за заведенiето си и да иматъ време да испродадѣтъ онай, която иматъ. На това основание, много отъ рѣшенiята за ограничение числото на кръчмитѣ не се взехъ въ внимание и заведенiята останахъ отворени, само защото притѣжателитѣ имъ не бѣхъ на време извѣстени.

Кръчмитѣ на просителитѣ могатъ да бждатъ затворени по слѣдствие на едно такъво рѣшение а тѣй сѣщото и защото, може би, че не сж си платили патента; въ самото имъ прошение нищо не се споменава за причинитѣ на затварянieto. За туй, съгласенъ съмъ съ предложението на комисията, да се препратятъ тия прошения въ Министерството на Финанситѣ, за да непита работата; и като съберхъ свѣдѣния по този въпросъ, ще ги представи на Нар. Събрание.

Иорд. Шишковъ: Да ли е постановилъ окръжний съвѣтъ или градскій съвѣтъ, това не можъ да зная. Азъ само ще отговори на г-на Министра, че послѣдвалъ такъвъ циркуляръ до окръжнитѣ съвѣти и околийскитѣ началници. Азъ би предложилъ на г-да представителитѣ, щото този циркуляръ да се отмѣни; защото голѣмо затруднение се принесе на ония хора, които сж живѣли 18, 20 и 50 години време съ тия дюкени. Азъ ще кажъ само за тѣзи ханища, понеже ми сж тѣ добръ извѣстни. Тѣзи ханища се намѣрватъ между Клисурa и Кутловица; отъ затварянieto имъ ще произлѣзатъ не добри слѣдствия:

Първо всѣкой ханъ е давалъ въ годината извѣстно количество патентъ, а сега ще се унищожи този доходъ; второ, ако се закриятъ, ще се повредятъ тѣхнитѣ притѣжатели, и ще се намѣрятъ въ твърдъ лоше положение, въ голѣма бѣдность; и трето, азъ вѣрвамъ, че всѣкой представителъ, който е минѣлъ по Ломското шосе, той е забѣлѣжилъ, че се намѣрватъ постоянно по това шосе 40—50 кола, конѣ и пр. Дохожда време да се събератъ тѣзи кола и конѣ въ тия ханища; а като сж затворени, тѣ сж принудени да спятъ

на полето. Да оставимъ това на страна. Когато единъ кираджия е вървял 8 часа пхтъ и му оставатъ 2—3 часа до Клисуре, ако имаше хантъ, той щеше да се спре въ него, но като нѣма, той е принуденъ да отиде дори въ Клисуре и да купува тамъ храната съ двойна и тройна цѣна.

За това азъ би молилъ Нар. Събрание да се произнесе, за да се отмѣни онзи циркуляръ, щото да не се опропастватъ и затрудняватъ хората.

Марко Велювъ: Г-да, колкото за тѣзи ханища, познато ми е, защото отъ двадесетъ години насамъ е тѣхна собственостъ; и незная, отъ дѣ ще се има право да се ичислятъ тѣзи хора отъ тѣхната собственостъ, и да се турятъ въ такова трудно положение. Тѣзи хора нѣматъ никакво занимание, и ако имъ се затворятъ ханищата, ще останатъ съвсѣмъ бѣдни, както каза г-нъ предговорившии. Нѣма законъ, който да позволи, щото да се лишатъ нѣкой отъ собствеността си, за която той притѣжава документи; и ако този народъ има свои документи за ханищата си, незная, какво право има окръжний съвѣтъ или началникъ да ги затвори? Това си нѣма мѣстото. Какъ може тѣзи хора да се лишатъ отъ своитѣ мюлкове? За това, азъ би молилъ Нар. Събрание, да даде право на народа, да си сѣди на своята собственостъ спокойно.

М-ръ Начовичъ: Както казахъ и по напредъ, азъ не можъ да зная, гдѣ сж тѣзи ханища, защото не можъ да зная хората въ България име по име, нито пакъ крѣчимъ една по една; за туй казахъ, че ще направя справка и ще видя кои сж тѣзи ханища, и на какво основание сж тѣ били затворени, ако това е направено по рѣшение на окръжнитѣ съвѣти. Колкото за предложението на тѣхна милость, да се отмѣни този законъ, и да се оставятъ крѣчимъ съвършено свободни, азъ нѣмамъ нищо противъ него, ако Събранието го рѣши. Но по-преди е необходимо да се измѣни съществуващия законъ, иначе Министерството не може да дѣйствува въ противоположна смисълъ съ съществуващия днесъ законъ отъ оккупационното правителство. Ако тѣхна милость го желаятъ, тѣ можтъ да предложатъ тука този въпросъ за оставане неограничено числото на крѣчимъ въ България и Нар. Събрание ще го разгѣда и рѣши. Но тогава всѣкий ще може да си искаже мнѣнието, да ли това е въ полза или въ врѣда на населението. Ние виждаме, тука на примѣръ въ София, какво става, крѣчми се отварятъ въ всѣка улица по нѣколко, и служатъ да развращаватъ населението, работницитѣ, които дохождатъ да работятъ и пр. На много мѣста, въ много държави сж се взели мѣрки противъ крѣчимъ по слѣдствие на това зло. Въ България злото не е голѣмо

и даже може да се каже, че нѣма още нищо зло въ това отношение; но това зло може да постигне и насъ, ако би да не се обуздае наклонността да се отварятъ крѣчми на всѣко кѹше. Всички вие сте отъ различни градища, и всички знаете, до какъвъ размѣръ сж се размножили крѣчимъ въ послѣдно врѣме, и всички можете да предвидите злото, което може да произлѣзе отъ тѣхъ, ако не се взематъ съответствущитѣ мѣрки. Но, както казахъ, Министерството не може да има нищо противъ туй, което рѣши Нар. Събрание. Всички, както вие тѣй Министерството, гледаме за доброто на страната, за това и е необходимо, ако има лица, които да искатъ измѣнението на съществуващото ограничение, да го предложатъ тука въ Събранието, и тогава всѣкий ще се искаже и г-да представителитѣ ще дойдатъ до едно заключение слѣдъ като се освѣтлятъ.

Юрданъ Шишковъ: Не щъ да продължавамъ по този въпросъ: да ли трѣбва да се затворятъ ханищата или не; само ще кажъ, М-рътъ на Финанситѣ да внесе въ Нар. Събрание циркулярътъ, който е послѣдвалъ, и азъ си задържамъ правото тогава да направя своето предложение. За това нека се отложи за до друго заседание. (Гласове: Съгласни!)

М-ръ Начовичъ: Съгласенъ съмъ.

Предсѣдатель: Значи, че вие се съгласихте да се пратятъ тия прошения въ Министерството на Финанситѣ за изучаване на работата.

Юрданъ Шишковъ: Азъ не казахъ, да се пратятъ въ Министерството на Финанситѣ за изучаване, а само искамъ, г-нъ Министръ да внесе онзи циркуляръ и прошенията да останатъ тука, и Нар. Събрание ще се произнесе да ли трѣбва да се отмѣни или не.

Предсѣдатель: Това е другъ въпросъ. Трѣбва да се рѣши да ли да се прати въ Министерството на Финанситѣ.

Докладчикъ Бошнаковъ: Ако прошенито остане въ Събранието, то ще бѣде стоище безъ дѣйствие; а ако се прати въ Министерството за освѣтление и за изслѣдване, то ще да се узнае да ли сж затворени тѣзи крѣчми по причина, че не сж си платили патента или по друга нѣкоя причина. Министерството може по-добръ да разясни работата а циркулярътъ ще може да се разгѣдва особено. Нъ по-добръ е да се проводи тамъ за да се изучи работата и въ какво състои тя.

Юрданъ Шишковъ: Да ли патента е платенъ или не е, за това не е думата. Сега г-нъ Министръ каза, че е станало това распореджане на основание на нѣкакъвъ цир-

куляръ; и окръжнитѣ съвѣти, общанскитѣ съвѣти сж направили тѣзи распореждания. За това предлагамъ да се внесе онзи циркуляръ въ Народното Събрание, да се разглѣда и да се произнесемъ върху него.

М-ръ Начовичъ: На г-на Шишкова ще кажж, че азъ за тѣзи прошения не казахъ, че се затварятъ кръчмитѣ велѣдствие на единъ циркуляръ. Азъ казахъ, че има такъвъ циркуляръ отъ моя предшественникъ; а за тѣзи азъ не знаа за какво се спиратъ, може би, че има за това нѣкон други причини, напр. че ги тургатъ въ по-голѣмъ классъ, а тѣ не щжтъ да плащатъ по-високъ патентъ; или има други нѣкои причини. Азъ съмъ на мнѣние, че нѣма никаква врѣда, ако се проводятъ тѣзи прошения въ Министерството за изучаване, въ какво се състоятъ тѣхнитѣ оплаквания. Азъ могж да внесж цѣлий законъ за патентний уставъ въ Народното Събрание, и Народното Събрание, ако обича и ако има врѣме, може да го разглѣда.

Шивачовъ: Понеже въпросътъ е за прошенията, азъ мисля, че най добръ е да се проводятъ въ Министерството на Финанситѣ и Министерството ще изучи причинитѣ на оплакванието. И г-нъ Шишковъ ще бжде задоволенъ, понеже тогава ще представи и Министерството по-точни свѣдѣния за причинитѣ, защо е било затварянито, и на това основание може той тогава по-добръ да направи своето заключение и своето предложение.

Предсѣдателъ: Постоянствова ли г-нъ Шишковъ на предложението си?

Юрданъ Шишковъ: Съгласенъ съмъ.

Предсѣдателъ: Г-нъ Шишковъ си оттеглява предложението.

Юрданъ Шишковъ: Азъ не си оттеглявамъ предложението, нъ се съгласявамъ съ г-на Министра на Финанситѣ, да разглѣда тѣзи нѣща, и да внесе свѣдѣния въ Народното Събрание, както и законопроекта или циркуляра, съ който могжтъ да се затварятъ такива кръчми.

Мецовъ: Окръжнитѣ съвѣти се водятъ по закона за кръчмитѣ и правятъ всякоя първий Септемвриа справка, какъ да се распоредятъ кръчмитѣ на разряди, съгласно 26 членъ на закона. Нъ кметовѣтъ по селата турятъ кръчмитѣ които сж за първий разрядъ, въ вторий, а ония, които сж за вторий разрядъ, турятъ ги въ третий разрядъ. Венчикитѣ усилия на окръжнитѣ съвѣти не могжтъ да надвиятъ на тия нередовности. Кръчмитѣ постоянно се умножаватъ, и населението на мѣсто да се труди, привлича се въ кръчмитѣ, а отъ това за населението никаква полза не излиза. Хората не си глѣдатъ работата, губятъ си врѣмето и паритѣ. Нѣкои

кръчми, които не искажж да зематъ патентъ отъ първий разрядъ, бѣхж затворени, нъ тѣ дойдоха слѣдъ три мѣсеца и казахъ, че желаятъ патентъ отъ вторий разрядъ, и това имъ се отказа чрезъ финансовитѣ чиновници, и за тоза излѣзе оплакване. Азъ не знаа да ли настоящето прошение има сжщото за причина, азъ говоря изобщо за нѣкон кръчми какъ е ставало затварянито имъ.

Предсѣдателъ: Народното Събрание приема ли предложението: тия прошения да се проводятъ въ Министерството на Финанситѣ за да имъ се даде далнѣйшии ходъ? (Приема се).

Докл. Бошнаковъ: Друго прошение отъ турското население отъ Силистренски окръгъ: Просителитѣ казватъ, че въ Силистра има нѣкакви духовни училища, медресета, въ които се преподаватъ религиозни предмѣти, и отъ които слѣдъ като свършжтъ курсътъ, излизатъ кадии, муфтии, хатиби, имами и други духовни лица. Споредъ закона на новобранцитѣ, правителството безъ да различава тѣзи духовни училища, земало ученицитѣ редовно на военна служба, на основание 18 членъ отъ военний законъ за набора. Просителитѣ молятъ за въ бжджще да не става такова нѣщо, и да се уволнятъ тѣзи, които сж взети вече на военна служба, и които се считатъ духовни лица, съобразно съ нашитѣ калугери и др. духовни лица.

Мнѣнието на комисията е да се препрати прошениято на Военното Министерство, за да изучи този въпросъ, и ако тѣзи лица сж отъ категорията на духовнитѣ, и ако закона позволява такова нѣщо, да не се зиматъ за въ бжджще.

Предсѣдателъ: Приема ли Народното Събрание: — това прошение, по мнѣнието на комисията, да се прати въ Военното Министерство? (Гласове: Приема!) Който не приема да си дигне ржката. (Никой не дига). Ще каже, че е прието.

Аневъ: Съврѣменно да се помоли Военното Министерство да отговори на Народното Събрание по този въпросъ.

Шивачовъ: Азъ мисли, по-добръ е Военното Министерство да се споразумѣ съ Министерството на Просвѣщенито, въ каква категория се падатъ тия училища; защото тукъ има членъ 18 буква б), която казва, че младежи, които сж свършили едно срѣдне завѣдѣние, именно гимназия, ще слугуватъ една година, а които сж свършили висше училище само 6 мѣсеца.

Тѣй щото, желателно е Министерството на Просвѣщенито да опредѣли, въ каква категория се падатъ тѣзи училища срѣдни или висши? Министерството на Просвѣщенито, мисля, че е по компетентно отъ Военното Министер-

ство въ това отношение, и слѣдователно то може да се произнесе.

Председателъ: Приема ли Народ. Събрание, да се пише на Военното Министерство да се споразумѣе съ Министерството на Просвѣщеніето? (Приема се).

Докл. Бошнаковъ: Прошение отъ Тодоръ Баневъ, бившій жителъ отъ село Долна Кремена, Врачанско окръжие, по настоящемъ жителъ въ совата називаемъ Бързински, Бѣло-Слатинска околия. Просителътъ казва: Послѣ освобождението като сж били съвършено въ балкански страни съ малка земя, заедно съ 40 други семейства се заселили въ Бързински соватъ, Бѣло-Слатинска околия, построили сѣ къщи и плащали за обработваната правителствена земя аренда, а сега отъ съседнитѣ села имали препятствия, защото тѣзи съседни села искали да имъ зематъ тази земя. Просителитѣ молятъ Народ. Събрание да имъ укаже земята, дадена подъ аренда, и да имъ опредѣли точно границитѣ, за да не имъ препятствуватъ съседнитѣ села, понеже тѣ сѣ плащатъ редовно арендата.

Комисията, като не знае, да ли тѣ сѣ плащатъ арендата или не, е на мнѣние да се проводи въ Министерството на Финанситѣ прошеніето за изучаване въпросътъ и да му се даде далнѣйшій ходъ. (Гласове: Съгласни!)

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание да се прати прошеніето въ Министерството на Финанситѣ, за да му даде далнѣйшій ходъ? (Приема се).

Докладчикъ: Прошение отъ 7 лица опълченци, жители отъ градъ Кула, които явяватъ, че правителството имъ е опредѣлило земя за обработване вънъ отъ градътъ Кула, на единъ часъ и половина расстояние. Изъ мѣстното общинско управление не позволявало да сѣ направятъ домоветѣ близо до градътъ, и не искало да имъ отетжни мѣсто за това, но имъ казвало да сѣ направятъ къщи при тѣхнитѣ ниви вънъ отъ градътъ на единъ и половинъ часъ расстояние, въ едни мѣстности, дѣто нѣма ни села ни други нѣкои жители.

Тия хора, като бѣдни, молятъ да се заповѣда на общината да имъ даде мѣсто за къщи при градътъ, както е дала на нѣкои свои приятели и роднини, а тѣмъ не иска да дава. Комисията е на мнѣние: тѣй като не е извѣстно да ли е истина, което се казва въ това прошение, да се проводи въ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, за да му се даде далнѣйшій ходъ.

М-ръ Начевичъ: Съгласенъ съмъ съ мнѣніето на комисията, защото този въпросъ ми се види нѣкакъ наопаки. Министерството се е старало всекога да се уголѣмиватъ

селата, чрезъ събиранѣто на разпрѣснѣтитѣ на едно мѣсто и е глѣдало, да нѣма такива катунѣ, които да живѣятъ по баирищата, и които да правятъ само едно затрудненіе на населението и на администрацията. Азъ не можъ да сѣ въобразя, какъ може да е истина това, което се говори въ прошеніето, сирѣчь, управленіето да не допуца тия хора въ общината и да ги испраца да живѣятъ вънъ на полето! За това азъ се съгласявамъ на пълно съ мнѣніето на комисията, да се препрати това прошение въ Министерството, за да се испита и изслѣдва работата.

Председателъ: Приема ли Народното Събрание мнѣніето на комисията, подкрѣпено отъ г-на Министра Начевича, да се препрати въ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Работи, за да му се даде далнѣйшій ходъ? (Приема се).

Докладчикъ Бошнаковъ: Прошение отъ А. Савича, Българинъ и български подданикъ отъ гр. Свищовъ. Моли за законна и народна правда по слѣдующето дѣло. Просителътъ казва: съ указъ подъ № 646 бѣше отчисленъ отъ българската служба въ Букурещъ, за лошо поведение.

Той неприпознавалъ себе за такъвъ, но билъ чловѣкъ старъ съ многобройно семейство, и нѣма съ какво да се поминува. Той казва че билъ отъ народнитѣ поборници, че писалъ нѣкакви книжки, които за свидѣтелство испроводилъ въ Държавний Съвѣтъ именно: «Маска — Жосъ» и «Инсургентитѣ Български». При това проси да му се даде една войводска пенсия. Но нѣма никакви документи, че билъ такъвъ или правилъ такиви нѣща.

Комисията на основание, че нѣма никакви документи, предлага да остане прошеніето безъ послѣдствие. (Съгласие.)

Председателъ: Съгласно ли е Нар. Събрание да остане прошеніето на г-на Савича безъ послѣдствие? (Съгласно. — Приема се.)

Докладчикъ Бошнаковъ: Прошение отъ мухтаритѣ на Балбунарската околия, Руссенско окръжие, противъ околийскій началникъ Тодоръ Димитровъ. На 14 того той събралъ зачисленнитѣ въ списъка за предстоящій военненъ наборъ младежи, и ги държалъ 5 дни на едно мѣсто събрани, и като дошли въ село Гагала, направилъ провѣрка да ли всичкитѣ младежи присѣтствуватъ; но се оказало, че нѣкои отишли напредъ въ града Руссе. Тогава той хваналъ да пеува кметоветѣ. Новобранцитѣ пакъ оставилъ на гола земя да спятъ. И безъ да земе въ внимание, че момчетата отъ руссенската околия сж отишли на право въ градътъ, той поченалъ да бие кметоветѣ и бащитѣ имъ. При това съ много непристойни думи ги пеувалъ, като ги наричалъ кучета и проч.

Молят Нар. Събрание, което считатъ като баща на всичкитѣ живущи въ България, да се изучи това дѣло съ една анкета, и да се накаже злосторникътъ, защото по другъ начинъ тии сж готови, да се изселатъ въ другъ окръгъ, дѣто да можтъ да живѣятъ спокойно.

Приложени сж 17 печати отъ общинитѣ за доказателство на това.

При всичко че не е доказана дѣйствителността на всичко това, но за да се изслѣдова точно работата, комисията мисли, да се проводи прошенето въ Министерството на Вѣтрѣшнитѣ Дѣла, съ молба за примѣрно наказание на началника, ако е направилъ такъва погрѣшка съ населението. (Гласове: Приема се!)

Председателъ: Съгласявали се Н. Събрание съ мнѣнието на комисията, да се прати прошенето въ Министерството на Вѣтрѣшнитѣ Работи за изслѣдование? (Съгласява се.)

Докладчикъ Бошнаковъ: Прогшение отъ Ибраимъ Хюсеиновъ, жителъ отъ градъ Османъ-Пазаръ. Просителътъ казва, че преди 4 мѣсеца, нощемъ часа два по турски, ротнийтъ командиръ, капитанъ Раздолскій, отъ 3-та рота на Габровската № 18-та пѣша дружина, нападнали на къщата му безъ знание на полицията, и безъ знание на мѣстното общинско управление, съ цѣль да търси оръжие въ домътъ му. Сжщиятъ билъ въ дома на съсѣда, и синъ му, който билъ дома, билъ зетъ подъ караулъ, и вързанъ. Самъ просятелътъ билъ зетъ подъ караулъ. На солдатитѣ било позволено да търсятъ оръжие въ домътъ му и ненамѣрили оръжие, но намѣрили единъ санджкъ, скритъ въ плѣвника и го строшили съ щикветѣ. Той казва, че въ този санджкъ ималъ пари, които му били откраднати, а именно, 119 ¹/₄ лири турски, 55 сребърни меджеди, единъ псевдофранкъ, единъ роялъ, 110 рублета, 60 тенета разни жълтици нанизъ, и единъ часовникъ сребренъ.

На другия день той се отнесълъ съ прошение до НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, който билъ тогава въ Шуменъ, и слѣдъ нѣкой день пристигнали трима драгуни, които го поканили да отиде въ домътъ на капитанъ Раздолскій. Той оплаченъ, виждалъ че бившии окол. началникъ Дервентскій и П. Кущаровъ, гражданинъ, били у дома на капитана Раздолскій. Тии го призовали да подпише нѣкое дознание; но тъй като не било това въ нѣкое присжтственено мѣсто, той неподписалъ. Освободенъ послѣ билъ заплашванъ отъ драгунитѣ, че щели да го накажтъ.

За това той се обраца къмъ Нар. Събрание да се удовлетвори, и моли именно да му се върнатъ паритѣ и да се земе въ внимание прошенето му къмъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО.

Комисията, като има предъ видъ че трѣбва да се узнае, да ли подобно дѣло е истинско, и че може да е предизвикано отъ военното положение, и може и до сега да се иматъ предъ видъ подобни случки, — не може да се произнесе. Но въ всеѣки случай, тѣ е на мнѣние, щото настоящето прошение да се проводи въ Военното Министерство за изслѣдование дѣлото, и ако излѣзе вѣрно това, да се удовлетвори просителя.

Най сетнѣ въ военното положение такиви нерѣдовности може би че сж ставали. Но потвърждаватъ, гда депутати, че военното положение твърдѣ малка полза до сега е донесло.

Другарьтъ на Военний Министръ Подполковн. Редигеръ (Преводъ отъ руски): Азъ ще помоля, това прошение да се препроводи до Военното Министерство за подробно изучаване. Въ настоящата минута азъ не можъ да дамъ пълно точни свѣдѣния по този въпросъ. Азъ знаа, че е било переписка, но не помнж толкостъ, за да можъ да доложя напълно за това. Въ инструкциитѣ, които били дадени, когато имало да се направи нѣкой обискъ, казано е, че трѣбва да присжтствува хазиянътъ и като свидѣтели, съсѣдитѣ които той пожелае. Именно се говори, да заявятъ хазиянтѣ своитѣ цѣнни нѣща, гдѣ иматъ, за да се предупазятъ, преди да се произведе обискътъ. Той не е заявилъ подобно нѣщо, и когато войницитѣ отишли, той заявилъ, че му се зели такива работи. Стана предирване у всичкитѣ нижни чиновове, но не се намѣри нищо. Отъ Военното Министерство се направи дознание, но дойде се до заключение, че на това заявление не се слѣдва да се даде никаква вѣра. Азъ подробна переписка по тѣзи въпроси можъ да представя въ едно отъ слѣдующитѣ засѣдане.

Що се нажъ касасе до заявлението, че военното положение до настояще врѣме не се е дигнало напълно, то ще моля Нар. Събрание да изслуша моятъ обленения слѣдъ окончание докладътъ на г-на Докладчика.

Г. Геровъ: За да се освѣти Нар. Събрание по добръ, азъ мисля да се прочете пзцѣло това прошение понеже е много интересно. (Съгласие.)

Председателъ: Желасъ ли Нар. Събрание да се прочете това прошение изъ цѣло? (Желасъ.)

Докладчикъ Бошнаковъ (чете):

До г-на Председателя по почитаемото Нар. Събрание.

ПРОШЕНИЕ

На Ибраима Хюсеиновъ, жителъ отъ г. Османъ-Пазаръ.

Долгоподписанный съ настоящето си ида покорно да заява на васъ, г-да представители, слѣдующето:

Преди 4 мѣсеца врѣме, нощемъ, часа по 2 по турски, живущий въ града ни капитанъ Раздолски, ротний командиръ на 3-та рота на Габровската №. 18 пѣша дружина, нападна къщата ми съ нѣколко сълдати да търси оружие, незаконно, безъ да е придруженъ или отъ околийскій началникъ или отъ Градското общенско управление и нѣколко стари отъ махалата; при влизанieto имъ въ двора, азъ бѣхъ въ домътъ на съсѣдътъ си Юсейна и ме зехъ подъ караулъ нѣколко сълдати, по-големия ми синъ вързаха и биешницъ принесоха до капитана и захващатъ сълдатитѣ да търсятъ оружие, гдѣто завърнатъ и не можехъ да намѣрятъ и колкото пари, потрѣбни книжи имахъ, бѣхъ въ санджа, положенъ въ плѣвника. Щомъ въ къщи не можехъ ни що да намѣратъ, отиватъ и въ плѣвника, и като сполучаватъ санджа, съ щиговетѣ го отварятъ, разстрошаватъ и ми взематъ въ него находящитѣ се пари; именно: сто деведнадесетъ и четвъртъ № 119 $\frac{1}{4}$ лири турски, петдесетъ и петъ №. 55 сребърни меджедии и единъ №. 1 пендофр единъ роялъ, сто и десетъ №. 110 рублиета, шестдесетъ № 60 танета разни жълтици нанизъ и единъ чась сребренъ машалия.

За предвидената горѣ загуба бѣхъ подалъ прошение на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, любимийтъ ни Князь, при идването му въ града Шуменъ на смотра, и преди мѣсець врѣме дойдоха въ домътъ ми трима драгуни и ми казаха ще дойдешъ съ назн заедно въ домътъ на капитанъ Раздолски. Уплашенъ азъ, отидохъ и виждамъ, че бившии околийски началникъ Дервенскій и П. Куцаровъ, гражданинъ, и капитанъ Александровъ отъ ежната дружина, който дошълъ да сHEME дознание на обирътъ ни. Поменхтия П. Куцаковъ приведенъ билъ тамъ за преводчикъ и по заповѣдта на капитанъ Александровъ ми пита какъ е станало отъ зачало до край, подалъ ли съмъ билъ прошение на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО и азъ обадихъ всичко. На послѣдкъ искаха подписа отъ мене, попитахъ П. Куцарова, подписътъ дѣто, се иска, за какво е, да знаемъ трѣбва; той въ отговоръ ми каза: ще дадешъ подписа, защото си дебела глава, ще видишъ ти сега, капитана ще ви затвори, накаже и много други заплашителни думи; то като не проумѣхъ за какво се иска отъ мене подписа и отъ друга страна, увѣренъ че тълкованието на Куцарова не е право, не дадохъ подписа. Подиръ менъ повикаха сина ми Мехмедъ и отъ него искали само подписа, но за какво и защо, не му обаждатъ и той не подписва и работата стои до днесъ висаща, то въ всяки случай азъ си искамъ загубата отъ Г. Раздолски.

За това, най покорно моля Събранието да вземе въ внимание просбата ми и ме удовлетвори.

Съ почитание и уважение съмъ вашъ покорнѣшій слуга
Ибраимъ Хюсеиновъ.

Гр. Османъ-Пазаръ, 10 Декемврий. 1882 год.

Отъ прочитание на прошенияето мисля, че произлиза същото, и мнѣнието на комисия се съгласява съ г-на комисара да се препрати въ Военното Министерство и да се накаже, който е виновенъ, — ако е станало прѣстѣпно нѣщо.

Шивачовъ: Г-нъ комисаръ каза, че желае да даде свѣдѣния относително военното положение; азъ мисля, че сега му е врѣмето.

Другаръ на Воен. Министр. Подполковн. Редигеръ (Преводъ отъ Руски): Имамъ да дамъ нѣкои свѣдѣния относително военното положение въ источна България. До Военното Министерство дошли свѣдѣния отъ много г-да депутати за да се сHEME окончателно военното положение отъ источната частъ на България. Азъ ще си позволя, да прочетъ телеграммата, която проводи г-нъ Военный Министръ Началнику Вѣсточнаго отдѣла Полковнику Рѣдъкину.

(Чете:) «ЕГО ВИСОЧЕСТВО Всемилюстивѣйше изволилъ приказать съ полученія сего отмѣнить по всемѣстно объявленное, по случаю появленія разбойничества, военное положение. Предписаните военнымъ судамъ оскорить окончаніе дѣлъ. Необходимо принять самыя энергичныя мѣры, что бы скорѣе разобрать степень виновности лицъ, содержимыхъ подъ арестомъ по подозрѣнію. Оказавшіяся виновными должны быть наказаны, но безъ примѣненія смертной казни, остальные-освобождены. За скорости я телеграфирую тоже Начальникамъ раіоновъ; но прошу Васъ со своей стороны дать имъ указанія по телеграфу.

Вопросъ о мѣрахъ предосторожности будетъ обсуждаться. Ожидаю Вашихъ по этому предмету совѣтовъ. — Подлинною подписалъ Генералъ Каульбарсъ.»

Това е ясно. Военното Министерство обещало този въпросъ, но съ вдиганіе на военното положение, останалъ нуждитъ мѣрки за предосторожность по прекращението на разбойничеството. Заради обещданіе на тѣзи мѣрки, обѣрнж се Военния Министръ до г-на Предсѣдателя на Народното Събрание съ просба, да се покажатъ нѣколцина, които да сж познати съ тамошнитѣ обстоятелства, и да покажатъ тѣзи лица, именно какви мѣрки да се зематъ, за да се обезпечи страната отъ разбойницитѣ. Азъ повтарямъ, че Военното Министерство ще приеме съ удовольствие всичкитѣ указанія по този предметъ.

Слѣдъ испращаніе на тѣзи телеграмма на 10 декемврий, въ която се указва, че трѣбва да се съхранятъ само мѣрки за предосторожностъ, тоестъ да се съдържатъ само караули и разездни посили, до Военното Министерство дохождаха извѣстия, че населението се успокоило напълно съ припнатитѣ мѣрки. Г-нъ Военный Министръ проводи на 25 Декемврий слѣдующата телеграмма:

ШУМЛА. Полковнику Рѣдъкину.

Поступаютъ жалобы, что военное положеніе должно быть снято окончательно и немедленно. Военные суды должны работать безустанно и ускорено. Ответственность отнынѣ всецѣло на гражданской администраціи. Офицеры должны лишь совмѣстно съ гражданскими властями повѣрить потери, только гдѣ администрація признаетъ нужнымъ ихъ оставить. Штрафовъ больше отнынѣ не взымать. Сообщите всемъ по телеграфу.

Подлинною подписалъ: Генералъ Каульбарсъ.

Военното Министерство зело е отъ своя страна всевъзможни мѣрки за да се снесе военното положеніе. Селеки, караули и потери съдържатъ се тамо, гдѣто мѣстната администрація признава го за нужно. Офицеритѣ не се мѣсятъ; само когато ги пригласи мѣстната администрація. Но окончателното снеманіе на тѣзи мѣрки предосторожности било би лошо за самото население. Защото каква гаранция имаме че разбойничеството не ще се повърне съ удвояна сила?

Именно заради обескѣданіето на тѣзи необходими мѣрки въ полза на страната, Военното Министерство проеи да се покажатъ нѣколко лица, които сж познати съ мѣстнитѣ условия, и които би могли да дадатъ своитѣ съвѣти.

Д-ръ Цачевъ: Азъ моля г-на комисара да има добрия и да ми разясни, възможно ли е, щомъ послѣдова единъ Княжески указъ за диганіе военното положеніе въ една страна, — да дѣйствуватъ мѣрките, които сж зети прѣзъ врѣмето на военното положеніе. Азъ до колкото зная, щомъ послѣдова единъ указъ отъ Господаря, ежичий день всички тѣзи виновни, които сж били уловени отъ военната власть, трѣбва да се предадѣтъ на гражданскитѣ сѣдилища. Това го зная отъ опитъ, както това се случи въ послѣдната война. Всичкитѣ разбойници, които бѣхж уловени прѣзъ врѣмето на войната, щомъ се измина войната, предадохж се тѣхнитѣ дѣла въ окржжнитѣ сѣдилища, да се сѣдѣтъ по гражданския законъ. Сега азъ желая само да зная отъ г-на комисара, да ли слѣдъ указътъ на Негово Височество мѣрките, зети за прекращеніе на злодѣйнитѣ прѣзъ врѣме,

когато е била обявена тази частъ на България въ военно положеніе — могатъ да иматъ още сила?

Другаръ на Военный Министръ Подполк. Редигеръ (Преводъ отъ Русски): Слѣдъ изданието на Височайшии указъ за снеманіе военно положеніе, всичкитѣ дѣла, които били възбуждени, се предаватъ на гражданскитѣ сѣдилища. Само тѣзи дѣла, които вече били предадени на военнитѣ сѣдилища, оставатъ у тѣхъ за свършваніето имъ. Между това зетитѣ мѣрки предосторожности, като караули, потери, тип сж мѣрки чисто предохранителни. Ако до сега сж се припознавали за потребни, то, ако би ги снело правителството изведижъ, била би отъ страна на правителството легкомисленность, защото никои не може да даде гаранция, че щомъ се снематъ тѣзи караули и потери, разбойничеството не ще почене да се разширява съ удвояна сила.

Това сж мѣрки за предпазливостъ; но повече не се зематъ никакви штрафовѣ нито пакъ други възнеканія.

Предсѣдатель: Задоволенъ ли е г-нъ Цачевъ отъ обясненіята на г-на комисара?

Г. Геровъ: Г-нъ комисаръ каза, да се опредѣли една коммисія. Тая коммисія се съобщи вече на г-нъ Военный Министръ, но до днеска не е била повикана нито единъ нѣтъ отъ Министерството. Желателно е да се повика коммисията, ако се желае, да се почене нѣщо да се прави по тая частъ.

Другаръ на Военный Министръ Подполк. Редигеръ (Преводъ отъ Русски). Азъ се обръщамъ къмъ Нар. Събрание, да се покажатъ лица, които сж отъ мѣстнитѣ жители и сж запознати съ мѣстнитѣ условия, и азъ желая да зема участие въ трудовѣтъ на тая коммисія.

Аневъ: Г-нъ Военный Министръ самъ присѣдствува на това частно засѣданіе, което стана тука, и той познава лицата твърдѣ добръ, и не остава друго освѣнъ да ги повика, да си дадѣтъ мнѣніето, щото да се дигне de facto военното положеніе единъ часъ по скоро.

Другаръ на Военный Министръ Подполк. Редигеръ: (Преводъ отъ Русски). Намъ е желателно щото да има въ състава лица, които сж близки до тамъ, и знакоми съ мѣстното население, слѣдователно, изъ г-да депутатитѣ отъ въсточната частъ, които иматъ влияние на населението, като избрани отъ народа, и тѣ вѣрвамъ че не ще откажатъ съдѣйствието си на Военното Министерство, което е готово да приеме тѣхното съдѣйствіе и тѣхнитѣ съвѣти.

Шивачовъ: До колкото помня, въ тая коммисія бѣхж: Г-да Бошнаковъ, Цачевъ, Лазаръ Дуковъ (Гласове: Не!)

Желателно би било да кажатъ били ли сж вигани или не?
(Гласове: Не!)

Аневъ: Имената сж извѣстни на Военното Министерство; тѣ сж: г-да Геровъ, Бошнаковъ, Д-ръ Цачевъ, Тефикъ Бей, и Османъ-Базарския представителъ Хюссениъ Ефенди.

Председателъ: Сега има едно прошение отъ Османъ-Пазаръ, въ което се казва, че станжали нѣкакви неправди на просителя и комисията предлага, да се прати това прошение въ Военното Министерство за да се изслѣдва, да се направи анкета и да се удовлетвори просителя, ако заслужава, и за резултата да се съобщи въ Народ. Събрание. Който не одобрява това мнѣние, да си дигне ржката. (Никой не дига).

Освѣнъ това има мнѣние на г-на комисара, който каза, да се представи една комисия, която да разглѣда въпросътъ за военното положение, и Нар. Събрание показва лица.

Сега тѣзи лица сж извѣстни на Народ. Събрание. Народ. Събрание съгласява ли се да се споразумѣ тази комисия съ Военно Министерство за врѣменнитѣ мѣрки, които да останатъ слѣдъ военното положение? Който не се съгласява, да си дигне ржката. (Никой не дига).

Азъ казахъ че се приема да се прати комисия, която заедно съ Военния Министръ ще види какви мѣрки да се зематъ за дигане военното положение, и послѣ да съобщи на Нар. Събрание.

Шивачовъ: Мисля, като се проводи прощението въ Военното Министерство, да съобщи то за резултата на Народ. Събрание. (Съгласие).

Аневъ: Непремѣнно въ течение на тая сесия. (Съгласие).

Докладчикъ Бошнаковъ: Прощение отъ бившитѣ поборници: Иванъ Георгиевъ, Косто Здравковъ и Иванъ Проичовъ, родомъ изъ Македония, а сега живущи въ София. Казватъ че правителството на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО отетжпило имъ земя за обработване въ Видинското окръжие до с. Кула; но тѣ живѣли въ Столицата съ тѣхнитѣ семейства. Тии молили Министерството на Финанситѣ вмѣсто въ Кулско, да имъ се даджтъ въ Софийско земи, за да сж близко на своитѣ семейства, и понеже живѣятъ въ София, и трудно е да ходятъ въ Кула. —

Комисията мисли настоящето прошение да се проводи въ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла съ молба да удовлетвори просителитѣ, тѣй както сами казватъ, да отетжпятъ оная земя, за да имъ се даде земя въ Софийско, за да бжджтъ близко при своитѣ семейства.

М-ръ Начовичъ: Има само една мъчнотия за удовлетворение на тая просба, и то е, че въ Софийско нѣма правителствени земи.

Марко Велъевъ: Колкото за тѣзи трима опълченци, за които чухме, тѣ живѣятъ тука въ София, и сж познати, и дохождахж нѣколко нкти. А онова, което каза г-нъ Министръ, че тука нѣмало правителствени земи, то и тамо нѣма; и тамо сж зети тѣзи земи отъ частни стопани, които се нуждаятъ отъ тѣхъ.

М-ръ Начовичъ: Както бѣхъ вече обявилъ, ще се представи такъвъ законъ, и ще се разглѣда въ Нар. Събрание. И ако е станала една грѣшка и се е дало чужди земи на опълченцитѣ, то тая грѣшка трѣбва да се поправи и стопанитѣ на тия земи да се удовлетвори. Но ако е станала една грѣшка, може ли и тука да се направи подобна грѣшка и да се вземе отъ чужди хора земя, за да се даде на просителитѣ? И Министерството ако не е удовлетворило тѣхното желание, то е станало вѣроятно само по тази причина, че въ Софийскій окръгъ нѣма правителствени земи. (Гласове: Да остане безъ послѣдствие.)

Докладчикъ Бошнаковъ: Отъ разясненията, дадени отъ г-на Министра на Финанситѣ, както и отъ г-на Марко Велъева излиза, че просителитѣ сж удовлетворени тамо въ Кула, че тука не е възможно да имъ се даджтъ земи.

Слѣдователно мнѣнието на комисията е, на мѣсто да се прати въ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, да остане това прошение безъ послѣдствие, понеже виждаме че не може да се удовлетвори.

Председателъ: Народното Събрание съгласно ли е, това прошение на тримата опълченци да остане безъ послѣдствие? (Съгласно!) Който не е съгласенъ да си дигне ржката (1 дига.)

Грековъ: За 5 минути почивка.

Председателъ: Желаетъ ли Нар. Събрание за 5 минути почивка? (Желаетъ!).

(Послѣ распустъ.)

Председателъ: Моля г-на докладчика да слѣдва.

Докл. Бошнаковъ (чете): Прощение до Нар. Събрание отъ бившитѣ депутати на Шуменскій окръгъ. На основание на закона, казватъ просителитѣ, сж избрани единия съ 336 гласа, друга съ 346 за депутати. А Кассацията, като имала предъ видъ, че единия билъ имаминъ, а другия ходжа, кассирала ги. Онеправдани отъ това, именно, че тѣ не сж били редовни свещеници а търговци, даватъ настоящето прошение и молятъ Нар. Събрание да ги остави за въ бждще, като представители на Нар. Събрание.

Комисията е на мнѣние, да се проводи това прошение въ Министерството на Правосъдието за да иска рарявление отъ Кассацията.

Шивачовъ: Отгънвамъ думата на г-на Д-ра Чачева.

Д-ръ Чачевъ: Споредъ моето мнѣние, рѣшението на Върховний Кассационенъ Сѣдъ не се апелира. Слѣдователно, то е влѣзло въ закона сила, и мисля, че ние нѣмаме право да разсѣждаме върху единъ предметъ, който е свършенъ.

Шивачовъ: Крайно съмъ благодаренъ на моя събратъ, г-на Чачева, който потвърди вчерашниятъ ми думи, че дѣйствително рѣшенията на Кассацията не могатъ да се отмѣняватъ и не остава друго, освѣнъ прощението да остане безъ послѣдствие.

Този въпросъ и вчера бѣше безисходенъ, защото тълкуването на този членъ, както и на други нѣкои, се оставятъ на зависещото разпорѣждане на Министерството на Вжтрѣшнитѣ Работи.

Д-ръ Чачевъ: Съжалявамъ, че г-нъ Шивачовъ ме предизвика да отговарямъ; но ще му кажа, че това, което той каза, азъ не съмъ го вчера казалъ. Отъ протоколитъ може да се види.

Председателъ: Настоява ли комисията на своето предложение, да се проводи това прошение въ Министерството на Правосъдието, или си оттегля предложението?

Докл. Бошнаковъ: Понеже въпросътъ се подигна по същето дѣло и вчера, и резултата бѣше пакъ същия, че депутатитѣ сж единъ пътъ кассирани, то комисията оттегля своето предложение и е съгласна, прощението да остане безъ послѣдствие.

Шивачовъ: Както се вижда отъ прощението а тъй също и н отъ съобщението на Върховний Сѣдъ, просителитѣ сж кассирани на основание на 96 чл. буква д, че тѣ сж били отъ учителско съсловие. Но както се вижда, тѣ заявяватъ, че не принадлежатъ на това съсловие, за това не ще да бжде лошо, ако се помоли Министерето на Вжтрѣшнитѣ дѣла, да се распореди за тълкуването на тази буква, като напр. какви свидѣтелства могатъ да се искатъ отъ нѣкого, за да докаже, че той е учителъ, или не. Азъ имахъ случай да говоря съ тѣзи депутати и тѣ ми казаха, че макаръ и да сж преподавали нѣкога въ своята семинария, тѣ сж правили това своеволно, не сж били съ заплата, а сж преподавали просто отъ едно желание да спомогнатъ за наставлението на своитѣ събратия; тъй щото азъ разбирамъ, че ако нѣкой дава частно уроци, той не е учителъ. И за това трѣбва да се истълкува точно този членъ отъ надлѣжното мѣсто.

Д-ръ Чачевъ: Азъ мисля, г-да, че членоветѣ на избирателния законъ сж твърдѣ ясни и нѣматъ нужда отъ никакво тълкуванче. Тамъ изрично е казано, кои лица не могатъ да бждатъ избрани за народни представители въ Нар. Събрание. Слѣдователно, ако Върховний Кассационенъ сѣдъ е ималъ доказателства вещественни, че дѣйствително сж били учители тѣзи двама просители, тогавъ Кассационний Сѣдъ се е основалъ на тѣзи доказателства и ги е призналъ за основни и е кассиралъ изборитѣ.

Шивачовъ: Азъ именно желая да се опредѣли, какви доказателства ще се искатъ отъ нѣкои хора да докажатъ, че сж учители, понеже въ този случай вещественни доказателства не съществуватъ и ги не трѣбва. Само когато има престѣпления, тогава се изискватъ вещественни доказателства. Обаче, г-нъ Чачевъ ги употребява и тукъ, защото не знае такива доказателства за какво се искатъ. (Смѣхъ). Тукъ е желателно да се опредѣли, какви доказателства се изискватъ за единъ чловѣкъ за да докаже, че е учителъ.

Д-ръ Чачевъ: Г-да! Това е твърдѣ ясно, че доказателствата, върху които Кассацията се основава, сж били дадени отъ учреждения, които сж имали право да дадатъ такива доказателства. Сега не остава друго, освѣнъ тѣзи представители да дадатъ прошение, противъ тѣзи учреждения, които сж дали лъжовни свидѣтелства, че сж били учители, когато тѣ не сж били. Колкото за това, което каза г-нъ Шивачовъ, че трѣбвало да се даде нѣкакво тълкувание на тѣзи статии, които сж много ясни, азъ мисля, че е излишно.

Председателъ: Постоянствува ли г-нъ Шивачовъ на предложението си? (Гласове: Безъ послѣдствие!)

Шивачовъ: Ако Народното Събрание го остави безъ послѣдствие, нѣмамъ нищо противъ това. (Гласове: Безъ послѣдствие!)

Председателъ: Ще туря на висшегласе мнѣнието на комисията, която казва, че това прошение трѣбва да остане безъ послѣдствие, понеже Кассацията е рѣшила за изборитѣ имъ. Който не е съгласенъ съ мнѣнието на комисията, да си дигне ржката. (Никой не дига.) Ще каже, че Народното Събрание е съгласно да остане това прошение безъ послѣдствие.

Бошнаковъ (чете): Прощение отъ населението на Силестренскій окръгъ, подписано и подпечатано съ 20 кметски подписа. Просителитѣ се жалватъ, че въ послѣдно врѣме по распорѣждането на окр. сѣвѣтъ и Варненскій губернский лесничий, било имъ запрето, безъ позволенieto на сѣвѣта и безъ земанне квитанция, да не могатъ да съчѣтъ дърва за горение и строение отъ балталъцитѣ, които притѣжаватъ;

запрѣщава имъ се на това основание, че тия балталъци се считатъ като правителствени, а не като общински. Основанието се на статии 5 до 26 отъ турския законъ за горитѣ и единъ циркуляръ отъ Министерството на Финансите подъ № 11,362, молятъ да се распорѣди Събранието за да удовлетвори просбата имъ, и да могатъ да сѣчатъ тѣ балталъцитѣ, които и да не сж считатъ правителствени имущества. Комисията като не знае дѣйствителността на настоящето прошение, да ли тѣзи балталъци сж правителствени или общински, е на мнѣние, щото това прошение да се проводи въ Министерството на Финансите, или ако г-нъ Министръ на Финансите е съгласенъ, сега лично да даде обяснение по този въпросъ.

М-ръ Начовичъ: Иие имаме законъ за горитѣ; и за това се е управлявало съ циркуляри, твърдѣ често не съгласни единъ съ другъ; защото всѣкий Министръ на Финансите е ималъ свои собствени възглѣдове върху въпроса за горитѣ, и е прокарвалъ тия възглѣдове, понеже — както казахъ — законъ, съответствуващъ съ нуждитѣ на сгравата, не сжществува. Ако турски законъ и да сжществува, той е обаче недостатъченъ и не се е слѣдвало по него. Министерството на Финансите е изработило сега единъ законъ за горитѣ и внесло го е въ Държавний Съвѣтъ за разглѣжане. Съвѣта го е вече разглѣдалъ, и, ако се не лъжа, днесъ го е неспроводилъ обратно въ Министерството на Финансите. Тѣй щото въ продължение на нѣколко дни тоя законъ ще се внесе въ Събранието; и Народното Събрание ще има случай да го разглѣда, поправи, измѣни и допълни, за да се введе и у насъ единъ редъ по този толкова важенъ въпросъ, както е въпроса за горитѣ.

Докладчикъ Бошнаковъ: Подиръ обясненията на г-на М-ра и като ще имаме случай да видимъ закона, то настоящето прошение може да остане безъ послѣдствие.

Шивачовъ: По-добрѣ е, прошенито да се проводи въ Министерството на Финансите, и ако то намѣри, че молбата е законна, може да я удовлетвори; ако ли е незаконна, може да я отхвърли.

Докладчикъ Бошнаковъ: Въ прошенито се казва това, което вече се прочете. Азъ мисли до дѣто разгледаме закона за балталъцитѣ, до оуй врѣме, това прошение да стои тука.

Шивачовъ: Да стои прошенито тука и да остане безъ послѣдствие, това сж двѣ разни нѣща. Ако остане безъ послѣдствие, то значи за него дума още единъ пжтъ да не става; ако ли, да стои тука, ще бжде висяще. Ако коммисията е съгласна, да остане това предложение висяще, и азъ съмъ съгласенъ.

сията е съгласна, да остане това предложение висяще, и азъ съмъ съгласенъ.

Докладчикъ Бошнаковъ: Комисията е съгласна да остане висяще.

Предсѣдатель: Съгласно ли е Нар. Събрание да остане настоящето прошение висяще? Който не е съгласенъ да си дигне ржката. (Никой не дига.) Ще остане висяще.

Докладчикъ Бошнаковъ (чете): Прошение отъ общинскитѣ кметове на Кюстендилскій окръгъ, околии-Радомирска Кюстендилска, Дунишка и Изворска. Има кметски печати и поднесен на брой около 30. Явяватъ и протестира въ противъ бившия представителъ, избранъ отъ Кюстендилскій окръгъ, Карамановъ, като казватъ, че подиръ пращането да защити нашитѣ права и подиръ приемането клѣтва, Г-нѣтъ, който е протестира въ, е направилъ нѣщо противъ нашето желание, направилъ е претѣжление, молимъ за неговото наказание, като клѣтвопретѣжничъ, и отчисление отъ предсѣдателството на окръжния съвѣтъ; молятъ распорѣданието на Народното Събрание и да се избере другъ на неговото мѣсто. Туй е молбата на общинитѣ отъ Кюстендилскій окръгъ.

За това прошение комисията мисли да се проводи въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла за да му даде нуждинъ ходъ.

Предсѣдатель: Съгласно ли е Нар. Събрание съ мнѣнието на комисията?

Д-ръ Цачевъ: Не трѣбва, г-да, да забравяме, че има единъ членъ отъ основния законъ, който казва: депутатитѣ не зема въ никакви задължения отъ страна на своитѣ избиратели; но, при всичко това, не съмъ противенъ съ мнѣнието на комисията да се проводи настоящето прошение въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла, за да се отчисли този чловѣкъ, защото има едно явно доказателство, че той, като предсѣдатель на единъ окръженъ съвѣтъ по изборъ, злоупотрѣбилъ, спорѣдъ заявлението, довѣрието на избирателитѣ, то мисли, че ще бжде много добрѣ, за удовлетворението на 30 общини, ако Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла намира за добрѣ да го отчисли.

Секретаръ Шивачовъ: Ми се види твърдѣ чудно, че г-нъ Цачевъ, вѣроятно е забравилъ, че дупутата, за когото има тукъ заявление е вече уволненъ отъ Нар. Събрание и бюрото на основание рѣшението на Нар. Събрание, е съобщило на надлежния М-ръ за това нѣщо. Той е уволненъ отъ представителската си длжностъ. И, разбира се, когато станатъ вторитѣ избори, може да се избере другъ депутатъ.

Що се касае до показанията, които г-нъ Цачевъ ни приведе изъ основния законъ, мисля, че сж излишни, и тѣ не се коспуватъ до дневния въпросъ; за това прошенето на тѣзи общини може да се тури въ архивата на Народното Събрание.

Докладчикъ Бошнаковъ: Трето пѣнцо, което просягъ общиницѣ отъ Кюстендилскій окръгъ, е да се отчисли отъ председателската си служба. За това, ако прошенето се проводи въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла за надлежното распорѣждане, Нар. Събрание пѣма да загуби нищо. (Гласове: Прието!).

Лазаръ Дуковъ: Тукъ, г-да, глѣдате нѣколко печата отъ нѣколко селски общини, които неватъ неговото отчисление. По-напрѣдъ, мисля, чете се нѣнцо въ вѣстника, относително до г-на Караманова. Имаше даже една телеграма съ която другитѣ хора възхваляваха постѣжката на този чловѣкъ, който направилъ спорѣдъ тѣхното желание.

Въ него вѣстникъ се казваше още, че имало още 3 други телеграми до другитѣ Министри; но тѣзи пѣнца, като не се опровергаха, за мене е пѣнцо петинна, защото невидѣхъ никѣдъ да се опровергаватъ. Сега, ако слушаеме тѣзи общини, трѣбва и първитѣ да слушаеме. Какво ще излѣзе отъ това? Ще излѣзе да се занимава съ празни работи. Този депутатниъ си даде оставката тукъ, протестира и, каквото и да бѣше, все на негова смѣтка остана. Г-нъ Шивачевъ заяви на Събранието, че понеже този чловѣкъ си дава оставката, Събранието трѣбва да се произнесе приема ли я, или не. То се произнесе, че я приема. Тогава се съобщи на Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла да се распорѣди, както за другитѣ мѣста, гдѣто трѣбва да станатъ донѣлнитѣ избори, така и за г-на Караманова. Не знаемъ туй прошение отъ нѣколко общини, защо да се не проводи въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла, когато Кюстендилскій окръгъ не е съставенъ само отъ толяко сѣла и толяко печати, колкото има тукъ въ прошенето. Заради туй не се знае, кои сж онѣзи, които го щѣтъ, и които го не щѣтъ. По-напрѣдъ имаше до едно Министерство една телеграма, че околийскитѣ началници ходили да зматъ отъ населението подписи и печати, че ужъ протестираатъ противъ постѣжката на г-на Караманова. Но и това не се опроверга отъ никѣдъ, и като не се опроверга, то за мене е петинна. Следователно, както заявлението на първитѣ, тѣй и това заявление не трѣбва да се зима въ внимание.

Колкото за отчислението му, азъ не знамъ, но трѣбва да има законъ за окръжнитѣ управители съвѣти, законъ, който сжествува днесъ и казва, по какви причини могатъ да

се отчисляватъ; защото ако въ нѣкой окръгъ излѣзнатъ нѣколко души и пожелаитѣ снемането на нѣкой председател. то трѣбва ли да се смене? Вегда ще има не задоволни хора и веѣкога ще могатъ нѣколко души, като имъ не е угодно, и като не се слушатъ, да снематъ председатели на окр. съвѣтъ. Заради туй, азъ съмъ на мнѣние, да се не праща никѣдъ това прошение, и да се не затруднява нито Събранието, нито Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла, а да остане безъ послѣдствия.

Д-ръ Цачевъ: Г-да! Крайно съжالياвамъ, че г-нъ Л. Дуковъ, каквото е казалъ вчера, забравилъ го е. Но благодарение че тукъ има стенографически протоколи, въ които неговитѣ думи сж изрично забѣлѣжени и записани. Не се съмнявамъ, г-да представители, че вий ще си припомните, че когато интерпелирахъ г-на Министра на Вътрѣшнитѣ Дѣла, Генерала Майора Соболева, какъ г-нъ Л. Дуковъ, Варненскій депутатъ, благоволѣ да ми забѣлѣжи, че моята интерпелация се е основала на сокашки и механиски приказки, когато моята интерпелация, г-да представители, се е основала на единъ документъ отъ Върховний Кассационенъ Сѣдъ, както и отговорихъ тогава на г-на Дукова, като му казахъ, че моята интерпелация не е основана на сокашки думи. За жалость, какво глѣдаме тукъ? Глѣдаме, че г-нъ Дуковъ, вопреки едно прошение, подписано отъ общински комитетове, и подпечатано съ селскитѣ общински печати, което има официаленъ характеръ, защото тѣ сж избрани отъ народа или отъ тѣзи общини — и за това, тѣ сж официални — и тѣ днесъ пращатъ едно прошение официално, въ г-нъ Дуковъ днесъ иска да введе въ заблуждение Нар. Събрание, за да отхвърли този официаленъ документъ, и да се основе на вѣстника, че въ вѣстника имало телеграма. Въ вѣстникитѣ телеграммитѣ биватъ различни и не могатъ да се зматъ както прошение, което има толяко подписи, повече, когато тази телеграма не била подписана отъ никого. За това моли г-да представителятѣ да отблъснатъ безосновното предложение на г-на Дукова и да се произнесатъ съгласно съ прошетарната коммисиѣ, която най-умѣстно изказа своето мнѣние.

Шивачевъ: Както казахъ и по-напредъ, еднажъ Народното Събрание рѣшило да се приеме оставката му, ще бжде излишно да се повръщаме назадъ. Тѣзи хора не искатъ повече. Тѣ искатъ оставката му, и това тѣхно желание е удовлетворено. Искатъ на неговото мѣсто да се избере другъ представителъ, и това имъ желание ще се удовлетвори. Остава едно пѣнцо относително председателската му длѣжностъ на окръжний съвѣтъ. Г-да, главната ни длѣжностъ, ми се

чини, е че ний трѣбва още повече да се основаваме на законитѣ. Желателно би било, щото тѣзи, които поддържатъ мнѣнието, да се проводи това прошение въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла, да окажатъ на закона и члена гдѣто се предвижда, че ако нѣкой си даде оставката отъ представителството или протестира, може да му се приеме оставката. Освѣнъ това постъпката му е твърдѣ добръ извѣстна на Министра на Вътрѣшнитѣ Дѣла; слѣдователно, ако той намѣри, че е незаконно постъпалъ, и ако намѣри, че постъпката му е била противъ закона, не остава друго, освѣнъ самъ да направи нужното безъ Народното Събрание. Г-нъ Дуковъ, дѣто споменува за разнитѣ телеграмми по вѣстниците, има да му кажъ, че такова нѣщо нѣма за какво да се говори тукъ. За това азъ вѣрвамъ, че събранието ще се съгласи съ мене да се остави просятъ на просителитѣ въ архивитѣ на Народното Събрание.

М-ръ Начевичъ: Азъ искамъ да кажъ на г-на Цачева нѣщо, което може да се отнесе и къмъ цѣлото Народно Събрание. Въ това прошение се казва: да се моли г-нъ М-ръ на Вътрѣшнитѣ Работи да отчисли г-на Караманова отъ председателството на окръжний съвѣтъ. Г-нъ Цачевъ поддържаше това и по-напредъ; мисля, че и комиссията казваше да се иска такова нѣщо отъ г-на Министра. Изъ азъ мисля, че Народното Събрание ще направи много добръ, да не се мѣги въ подробноститѣ на администрацията, а да остави само министерството да дѣйствува по законитѣ; защото ще замине компетенцията си, и тогава веѣкий ще може да каже, че Народното Събрание е дѣйствувало пристрастно. Азъ предпочитамъ щото Събранието да остави отговорността за назначения и отчисления на администрацията върху Министритѣ, като се задоволи само съ правото, което има, да прави запитвания върху дѣлата на администрацията, защото иначе Събранието взема на себе си твърдѣ голѣма отговорност и намалява оная на управлението, чрезъ което компетенцитѣ се размѣватъ както не е желателно да бѣде.

Лазаръ Дуковъ: Азъ съжелявамъ г-на Цачева, дѣто забрави вчера какво говореше, и днесъ какво говори. Той казва за мене, че азъ съмъ забравилъ какво съмъ говорилъ. Въ срѣда колко добръ и умѣтно говореше г-нъ Цачевъ, и азъ казахъ, че неговитѣ думи сж много умѣтни на този день, и че трѣбва да го слушаеме само въ срѣда; но измѣни се сега. (Смѣхъ). Той каза, че думитѣ ми били безъ основание, но азъ казвамъ, че го имаше това нѣщо въ вѣстниците, и че имаше телеграмма, и понеже никой не опроверга казаното, за мене бѣше истинно. Г-нъ Цачевъ, когато искаше наказанието на вѣстникъ Работа за нѣкоя статия, г-нъ Министръ

на Вътрѣшнитѣ работи му каза: че на слѣдующата седмица вѣстникъ Работа направи опровержение, което е забравилъ г-нъ Минчо Цачевъ (Гласове: На предмѣта, върхъ предмѣта) на предмѣта съмъ и за сжщия предмѣтъ говоря (Председателъ: моля г-на Дукова да се не отдалечава отъ предмѣта). Азъ се не отдалечавамъ отъ предмѣта, моето говорение е за вѣстниците, и неговото говорение бѣше за вѣстниците, и азъ пакъ повтарямъ, че онова, което се писа въ вѣстниците за г-на Караманова, не се опроверга. За това, което каза г-нъ Цачевъ, че азъ съмъ забравилъ какво съмъ говорилъ, и че съмъ говорилъ нѣщо неосновно, това не е истинна. Намъ се забѣлжватъ думитѣ. Нѣма нищо да кажъ по-нататкъ, просто съмъ съгласенъ съ г-на Министра на Финанцитѣ да се остави това прошение безъ послѣдствие и да си слѣдваме по-нататкъ.

Докладчикъ: Съгласявамъ се, г-да, че ний сме едно Народно Събрание, къмъ което се обръщатъ хората съ разни прошения за разни недоволствия, и искатъ съдѣйствието ни. Просителитѣ молятъ Народното Събрание да дигне доверието си отъ представителя имъ и да се отчисли; освѣнъ това тѣ искатъ да се накаже като клѣтвопрестъпникъ; най-послѣ тѣ молятъ, да подѣйствува Народното Събрание, да се отчисли отъ председателството на окръжния съвѣтъ. Ми се чини, че просятъ като не е черпено нѣщо отъ вѣстникъ, а е нѣщо официално, желяя да остане това на усмотрѣнието на Министерството на Вътрѣшнитѣ Работи, което ще постъпи съгласно съ закона. Ако това направи Народното Събрание, не ще да загуби нищо. Слѣдователно пакъ повтарямъ, че мнѣнието на комиссията е да се проводи това прошение на Министра на Вътрѣшнитѣ Работи за далнѣйший ходъ (Гласове: Приема се, прието).

Шивачовъ: (Гласове: Изчерпано е.) Може да бѣде изчерпано, но искамъ да кажъ нѣколко думи слѣдъ изчерпанието му (гласове: Изчерпанъ е въпросътъ, изчерпанъ е въпросътъ.) Казахъ и напредъ, г-да, че желанието на просителитѣ е удовлетворено. (Гласове: Чухме това.) Колкото за това: да се проводи прошениято въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла, нѣмаме такъвъ законъ; слѣдователно Народното Събрание не е въ правото си да го препрати въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Работи.

Лазаръ Дуковъ: Тукъ наистина се разяснихме по този въпросъ; но остава само едно нѣщо, върху което искамъ да кажъ двѣ думи. Г-да, ако проводимъ прошениято въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Работи, нѣма да изгубимъ нѣщо, но и да го не проводимъ излиза все сжщото; защото председателя на окръжний съвѣтъ може само тогава да се

уволни, ако не си е изпълнилъ длъжноститѣ. Ако той не си е изпълнилъ председателската длъжностъ, тогава волею и не волею, и да желяемъ ний и да не желяемъ, г-нъ Министръ на Вътрѣшнитѣ Работи самъ ще го отчисти; но по-неже прошеннето е дошло тукъ, разбира се, и да го проводимъ, то нѣма да се земе подъ внимание, за това по-добъръ е да остане безъ послѣдствие.

Председателъ: Ще туря на гласуване мнѣнието на комисията, която казва: това прошение трѣбва да се проводи въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Работи за далѣйше распорѣждане, за удовлетворение просителитѣ. Който отъ г-да представителитѣ не е съгласенъ, моля нека си дигне ръката. (Дигатъ троица.) Ще каже, че Народното Събрание приема да се проводи това прошение въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла.

Докладчикъ: Въ името на населението отъ село Гурмазово, Софийско окръжие, печатъ на общината положенъ на едно прошение съ слѣдующето съдържание: На 21-ий того нѣкой си драгунъ етишелъ въ селото Гурмазово да събира даждията. Той призовава свещеникътъ на селото да си плати даждието; но послѣдния молилъ да му позволи срокъ за нѣколко денъе да се олесни, и отива на другия денъ въ София при окръжния началникъ за позволение. Въ ежщия денъ, когато се върналъ въ селото, драгуна, въ присѣдствието на нѣколко души селяни и въ училището, започналъ да хули и бие свещеника, защото не заплатилъ даждията си. Отъ това нѣщо селото възнегодувало, за безнаказанитѣ произволи на драгунътъ, и въ прошеннето си казватъ: до сега сме търпѣли, нъ отсега нататакъ излизаме отъ всѣко търпение, защото колкото пакти и да се отнесохме за наказанието на драгуна, не се уважи просябата ни.

Комисията е на мнѣние: да се проводи това прошение на надлѣжното Министерство, съ молба обаче, ако, за драгунътъ, който е билъ свещеника, се докаже, че е направилъ това, да се накаже, споредъ закона и да се даждѣ свѣдѣния на Народното Събрание за наказанието му.

Шивачовъ: Отеглювамъ си думата.

Председателъ: Съгласно ли е Народното Събрание да се проводи това прошение въ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла. (Съгласни.) Думата има г-нъ Шивачовъ.

Шивачовъ: Сега като се четѣше прошеннето, неволно ми дойде на умъ, че неотдавна при съставяннето отговорътъ на тронната рѣчь, се спомѣнъ, че драгунитѣ или драгунескиятъ корпусъ, за напредъ, трѣбва да се присѣдини къмъ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла подъ прямото и непосредственото управление на администрацията. Преди съставля-

нието на бюджета, г-да, намъ ще бжде необходимо да знаемъ колко души жандарми ще имаме, въ кои градове по колко души, за да знае Народното Събрание, какво количество ще трѣбва да се ассигнува.

Има нужда, ми се чини, да ви разказвамъ, г-да представители, до колко днешната жандармерия, наредена споредъ днешната система, е удобна за мѣстнитѣ обичаи и страната ни, защото ако вие не бѣхте убѣдени, нѣмаше да турите подобно нѣщо да се съобщи на нашия Господаръ. Но както казахъ и по-напредъ, това трѣбва да стане преди вотирането на бюджета, и ние трѣбва да искаме не просто присѣдинение на драгунескиятъ корпусъ къмъ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла безъ никакъвъ законъ; защото ние ни служи както и до сега; заради това, необходимо нужно е да се състави единъ уставъ, гдѣто да сж предвидени всичкитѣ права на окръжнитѣ управители и реда за изпълнение длъжноститѣ си жандармерията. Заради това азъ съставихъ слѣдующето предложение. (Чете:)

1. Драгунескиятъ Корпусъ се унищожавя окончателно.
2. Да се организира нова жандармерия, която да се турне подъ прямото и непосредствено расположение на гражданскитѣ административни власти, съгласно закона за окръжнитѣ Управители и околийскитѣ началници, утвърденъ отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО съ указъ № 674.
3. За тая цѣль да се покани Господинъ Министръ на Вътрѣшнитѣ Дѣла да направи нужнитѣ распорѣждания за приготвението на единъ законопроектъ относително организацията на новата жандармерия
4. Този законопроектъ съ Княжески указъ да се внесе на разглеждане и обсъждане въ Държавний Съвѣтъ.
5. Слѣдъ приеманнето на този законопроектъ отъ Държавния Съвѣтъ, да се представи въ Народното Събрание за преглеждане и утвърждение бюджета за съдържание жандармерията, още прѣзъ течението на тая сесия и прѣди вотирването на бюджета.
6. До утвърждение устава и бюджета на жандармерията, настоящия Драгунескиятъ Корпусъ да се расформирава незабавно и се даде на расположението на гражданското вѣдомство, като се въведжѣ правилата, които дѣйствуваха прѣди днешната организация. Суммитѣ за исплащанието платитѣ на останалитѣ бивши драгуни, на служба за януарий мѣсецъ настоящата година да се взематъ отъ кредита на Военното Министерство, по установения редъ.
7. Да се покани Господинъ Министръ на Вътрѣшнитѣ Дѣла да влѣзе въ споразумѣние съ Военното Министерство за приготвяване увольнението на излишнитѣ чинове за новата жандармерия като: Драгунескиятъ Началникъ, фелдфебели и др., което трѣбва да стане най-късно до първий февруарий настоящата година.

При съставлението първия членъ на това предложение, азъ имяхъ предъ видъ, че Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла бѣше поискало свѣдѣния отъ г-да окръжнитѣ управители, като какво е тѣхното мнѣние, за да може да се състави една полиция и понеже тѣзи сжщитѣ свѣдѣния се отнасяхъ прямо и непосредственно къмъ жандармерията, разумѣва се, за това Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла, може да състави една коммисия и могатъ нѣкои отъ нашитѣ събратия — ако поиска Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла — да участвуватъ съ съвѣщателенъ гласъ при съставлението на този уставъ, който слѣдъ като се състави, да се внесе въ Държавний Съвѣтъ и слѣдъ като се разглѣда, да се утвърди отъ Негово Височество, и тогачъ ще се знае, колко жандарми ще имаме и какви сумми трѣбва да се отпуснатъ за поддържанieto имъ.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! Отъ думитѣ на г-на Шивачова разбрахъ, — тѣй като той говори съ една голяма убѣдителностъ — че една заповѣдъ се е дала до окръжнитѣ управители, съ която сж се искали свѣдѣния, по кой начинъ ще бжде най-сгодно за напрѣдъ, да се състави полицията или жандармерията и какво може да се прави съ сжществуващия днесъ драгунскій корпусъ. Повтарямъ да кажа, че думитѣ на г-на Шивачова бѣхъ до толкозъ убѣдителни, щото тѣ ми дадоха дързостъ да го помоля, да благоволи и ми каже, като какви свѣдѣния сж се дали отъ г-да окръжнитѣ управители на Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла.

Шивачовъ: Ми се чини, че г-нъ Аневъ е единъ отъ тѣзи окръж. управители, които сж били на длъжностъ въ онова врѣме, когато сж се дали тѣзи свѣдѣния. Азъ съмъ ималъ случай да видя тѣзи свѣдѣния, но подробноститѣ върху тѣхъ да излагамъ сега, ще бжде излишно. Г-нъ Д-ръ Цачевъ е билъ губернаторъ и ми се чини, че трѣбва да има понятие отъ полиция и ако се впуснемъ сега да разискваме върху длъжноститѣ на полицията, ще излѣземъ внѣ отъ предмѣта. Тукъ главниятъ въпросъ, или моето предложение се състои въ това: че е необходимо въ продължението на тази сесия, преди вотиранieto бюджетъ на Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла, да се преобразува Драгунскій корпусъ въ жандармерия, която да се подчини на Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла или прямо на администрацията. На това, именно, желая Народ. Събрание да се съгласи.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! Вие знаете твърдѣ добръ, че това нѣщо се вмѣсти въ официалний актъ, въ отговора на тронната рѣчь, и азъ не се съмнявамъ, г-да, че

правителството на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, непременно ще земе да изработи и поднесе такова нѣщо. Ние еднажъ и дважъ изразихме това желание; сега да го повтаряме ще бжде излишно.

Шивачовъ: Правителството е прикано и Нар. Събрание е въ правото си да вотира бюджета както иска. Сега Нар. Събрание като е изявило подобно желание на Господаря и Господарѣтъ се е съгласилъ, то за да може драгунскій корпусъ да се присѣдини къмъ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла, сега Нар. Събрание трѣбва да изрази желание, и ако помня, нѣкои отъ г-да представителитѣ сж съгласни, че е необходимо, да се прикани г-нъ М-ръ на Вътр. Дѣла да състави единъ законъ, защото, да предположимъ за една минута, че драгунскій корпусъ се присѣдини къмъ Министерството на Вътр. Дѣла, но досегашниятъ уставъ за това тѣло не е приспособимъ за новата жандармерия, а да нѣма законъ, тя не ще може да изпълнява длъжноститѣ си както трѣбва. Ние, г-да представители, имаме законъ за окръжнитѣ управители и околийскитѣ началници, и селски общински съвѣти и т. н. т., имаме законъ за изборитѣ, за чиновницитѣ и пр. тѣй щото, щомъ имаме тѣзи закони и щомъ се изисква законъ и за жандармерията, трѣбва още сега да се направи, за да знаемъ какъвъ ще бжде и до колко ще бжде приспособимъ, и, съобразно съ приетого или нужното число, Нар. Събрание ще отпусне съответствующата сума за поддържанieto ѝ. Да кажемъ, че не се направи това и Нар. Събрание дойде да вотира бюджета на Министерството на Вътр. Дѣла, какво ще излѣзе? Искатъ ли се 10 или петъ милиона лева за Министерството на Вътр. Дѣла, и дойдемъ до бюджетътъ за жандармерията, тогава какъ и отъ гдѣ ще може да знае Нар. Събрание, каква сума е нужна за обдържанieto на жандармерията?

Заради това, твърдѣ умѣнено е да се приеме моето предложение, за което по-напредъ съмъ зель мнѣнието на почитаемитѣ ми събратия и не се съмнявамъ, че нѣкой ще бжде противъ предложението ми.

Геровъ: Азъ, г-да представители, като се съгласявамъ напълно съ г-на Шивачова, мисля че ще бжде по-добръ, този уставъ, който искаме, да възложимъ на Министра на Вътр. Дѣла, да го направи и внесе въ Дър. Съвѣтъ, а послѣ да мине презъ Нар. Събрание, но азъ мисля, че по този редъ работата много ще закъснѣе; заради това, споредъ моето мнѣние, по добръ е, слѣдъ като се изработи този уставъ отъ г-на М-ра на Вътр. Дѣла, безъ да го внася въ Държ. Съвѣтъ, като нѣкой законъ, да го внесе направо въ Нар. Събрание и слѣдъ като го преглѣда то, да се състави жан-

дандермерията; защото, ако оставимъ да минува презъ Дър. Съвѣтъ, той ще закъне и ние нищо нѣма да направимъ. Това е моето предложение.

Шивачовъ: Азъ би се съгласилъ на тѣло съ г-на Герова, но до колкото знамъ, всички ние само отъ нѣколко години съществуваме самостоятелно и не знаемъ какво ще каже жандармерия, и за това разумѣва се, ако уставътъ мине презъ Дър. Съвѣтъ, гдѣто има хора по-опитни, не ще бжде лошо и нѣма да изгубимъ нищо отъ това. Азъ мисля, ако г-нъ М-ръ на Вжтр. Дѣла благоволитъ да назначи една коммисия за изработването уставъ за жандармерията и ако тази коммисия употреби нужната енергия, това може да стане преди гласуването на бюджета и мисля, че г-да представители не ще могатъ да вотира въ бюджета, преди преобразуването на драгунскій корпусъ, защото не ще знае колко жандарми ние имаме и по какъвъ законъ ще се управлява жандармерията.

Председатель: Съгласно ли е Нар. Събрание съ това предложение?

Д-ръ Пачевъ: Азъ ще помоля г-на М-ра на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, — тъй като въпросътъ се касае до преобразуването на драгунскій корпусъ въ полиция — да ни каже, ако той има нѣкоя заповѣдъ отъ Господари по този предметъ; или пакъ г-нъ Военный Министръ да ни обясни.

М-ръ Генералъ Соболевъ: ЕГО ВИСОЧЕСТВО уполномочилъ меня заявить вамъ, господа представители, что драгунскій корпусъ, какъ строевая часть, не можетъ быть подчиненъ Министру Внутреннихъ Дѣлъ, а долженъ оставаться подъ вѣдѣніемъ Военнаго Министра.

ЕГО ВИСОЧЕСТВО высочайше повелѣлъ мнѣ еще прошлое лѣто озаботиться о постепенномъ образованіи въ Княжествѣ мѣстной полиціи. Дѣло началось съ моего доклада Господарю о необходимости имѣть мѣстную полицію въ Софій. Вслѣдствіе чего 115 драгуновъ были изъяты изъ подъ вѣдѣніе Военнаго Начальства и переданы въ распоряженіе Софійскаго Градоначальника, такъ что въ настоящее время бывшіе Софійскіе драгуны состоятъ въ полномъ подчиненіи гражданской власти.

Въ настоящемъ году подобное преобразованіе полиціи предполагено сдѣлать въ главныхъ центрахъ Княжества, въ Руцукѣ, Варнѣ, Тырновѣ, а за симъ и въ другихъ городахъ.

Я совершенно согласенъ съ мнѣніемъ г-на Шивачова и вмѣстѣ съ нимъ утверждаю, что ранѣе образованіе полиціи-жандармеріи или передачи части драгунскаго корпуса въ рас-

поряженіе гражданской администраціи необходимо составленіе подробнаго и обстоятельнаго закона, въ которомъ должны быть обозначены всѣ обязанности и права всѣхъ чиновъ полиціи.

Относительно Софійской полиціи уставъ составленъ и черезъ нѣсколько дней будетъ внесенъ въ Державный Совѣтъ.

Въ прошлую осень, особымъ циркуляромъ, я запросилъ окружающихъ управителей о томъ, на какихъ основаніяхъ они полагали-бы устроить городскую и сельскую полицію.

До сего времени я получилъ отвѣтъ всего лишь отъ шести управителей, и я полагаю, что для составленія хорошаго закона о полиціи, полезно принять въ соображеніе мнѣніе мѣстной власти, такъ какъ Министерству въ точности не могутъ быть извѣстны всѣ мѣстные условія Княжества. Министерство не знаетъ въ точности того, на какихъ основаніяхъ слѣдовало-бы учредить полицію въ восточной части Княжества, гдѣ періодически появляется разбойничество.

Въ виду всего мною сказаннаго вы, господа представители, согласитесь со мною, что ранѣе изданія общаго закона о полиціи-жандармеріи, необходимымъ оказывается выслушать въ особой коммисіи мнѣнія всѣхъ окружающихъ управителей и соображеніе этой коммисіи внести въ Державный Совѣтъ для обсужденія.

Смѣю полагать, что такая серьезная работа не можетъ быть исполнена въ одну или двѣ недѣли и что на это потребно, по моему соображенію, не менѣе года.

Секретарь Шивачовъ: Азъ, г-да представители, имамъ честьта да обясня споредъ своитѣ сили цѣльта на моемо предложене. До колкото зная, НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО се обѣща, че ще земе въ вниманіе жаланіето ни, исказано въ отговора на тронната рѣчь. Че настоящата система на драгунскій корпусъ е неправилна и отживѣла вѣка си, считамъ за излишно да го доказвамъ. Има много случая, че българина много пакти не се подчинява на двама господари, както казва и Евангелие, че никой не може да служи на Бога и Мамона. Азъ зная, че окр. управители сж искали драгуни да ги проваждатъ по служебни дѣла, но послѣднитѣ имъ сж отговаряли, че имать свои начальници и немогутъ да се покоряватъ и на окржж. уѣдѣватели. И разбира се, человекъ не може да служи на двама господари, и ако нѣкой е подчиненъ на военната власть, той само нейнитѣ заповѣди трѣбва да слуша; иначе не е възможно. Ние още отъ турско време знаемъ отъ опитъ, каква бѣше жандармерията и какъ бѣше подчинена подъ прямото и непосред-

ственното управление на администрацията и тогава ние бѣхме по-гарантирани за нашия животъ, имотъ и честъ отъ полкото сега. (Гласове: Да!) Сега драгунитѣ неслухатъ окръж. и околийскитѣ началници, но казватъ: ние имаме свой началникъ и не можемъ да слушаме тебѣ. (Гласове: Тѣй!) Ние го знаемъ това практически и само онзи има нужда отъ по-нататъшни обяснения, който е дошълъ отъ Африка, а не е раслѣ и живѣлъ въ България. Ние знаемъ много хубаво България, и знаемъ че нѣмаме необходима нужда отъ драгунски корпусъ. Намъ е нужна полиция, подчинена направо на Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла. За голѣмо щастие Министрътъ на Вътрѣшнитѣ Дѣла е воененъ и той би спомогналъ още повече за гарантирането на нашия животъ, имотъ и честъ. Ако г-нъ М-ръ намѣри за нуждни нѣкои мѣрки, които би представляли извѣстна гаранция отъ страна на жандармерията, то е другъ въпросъ; но да оставимъ и за напредъ полицията подъ военното вѣдомство, нѣма да се съгласи и Нар. Събрание е въ правото си да иска до вотирането на бюджета, да се преобразува този корпусъ, и то не може да отпусне нито единъ сантимъ до тогава, до когато жандармерията не се присѣдини на Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла и подъ прямото и непосредственното управление на администрацията.

Заради това, азъ настоявамъ да се приеме моето предложение.

М-ръ Генералъ Соболевъ: Имѣю честь заявить вамъ, что воля Его Высочества заключается въ томъ, что драгунскій корпусъ долженъ остаться подъ вѣдѣніемъ Военнаго Министерства и что полиция будетъ постепенно образована, но отнюдь не на основаніи такахъ общихъ соображеній, кои высказываются здѣсь нѣкоторыми представителями.

Шивачовъ: Моли Събранието да се произнесе: Приема ли моето предложение или не. (Гласове: Приема се).

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! (Гласове: Исчерпано е!)

Манафовъ: Да се говори! Въпросътъ не е исчерпанъ! Тука е въпросътъ за имотътъ, животътъ и честта на всичкитѣ български граждани.

Д-ръ Цачевъ: Нѣма никой отъ васъ, г-да, мисля който да се противи, ако има нужда отъ драгунския корпусъ и ако Държавата е въ състояние да го обдържа. Но, г-да, ще се съгласите на пълно съ мене, както не се съмнѣвамъ, че ще се съгласи и г-нъ Министрътъ на Вътрѣшнитѣ Дѣла, като върховенъ администраторъ на България, който е длъженъ да защитава имотътъ, животътъ и честта на подданицитѣ на Н. Высочество. И казвамъ, че Н. Превѣсходителство Ми-

нистрътъ на Вътрѣшнитѣ Дѣла ще се съгласи съ мене, че е неизбежно нужна една полиция такава, която, както казахъ, да може да осигори гражданитѣ на Българското Княжество. Виждате всички, г-да представители, че полиция е неизбежно нужна и щомъ се организира полиция, нека тогава, ако Българското Княжество има пари, да направи не единъ жандармскій корпусъ, но да направи два. Азъ не можъ да разумѣя само едно нѣщо. Както градъ София има нужда отъ полиция, така иматъ нужда Варна, Русчукъ, Габрово и Свищовъ. Това нѣщо неможъ да разумѣя. Това нѣщо мой умъ не може да объеме, да се въвежда постепенно полицията, какво ще каже? То ще каже, че на едни даваме привелегии, а на други не. Азъ мисля, че това нѣщо не може да бжде; защото тежобитѣ на тази държава ги теглятъ всички равно, всѣки спорѣдъ силата си. Слѣдователно всѣки градъ и най малка общинка, има нужда да ѝ е защитена честта, имота и живота, слѣдователно и тя има нужда отъ полиция. За това, азъ най смиренно ще помоля Н. Превѣсходителство Генералъ Соболева, Министра на Вътрѣшнитѣ Дѣла да благоволи да доложи на Н. Высочество, че тази е една вопиюща нужда, която не търпи отлагание, и азъ не можъ да повѣрвамъ, че Господарътъ на тази държава, който денемъ и нощемъ се труди за благоденствието и щастieto на своитѣ подданици, да откаже такава една мѣрка, която ще осигори имота и живота на неговитѣ подданици.

Шивачовъ: Азъ за голѣмо нещастие по предишния пътъ на бързо казахъ, че Н. Высочество, ако желае да има особенъ драгунски корпусъ, може да се състави. Г-нъ Цачевъ пакъ каза, че намъ е необходима полиция. Господа, всички знаемъ, че волнонаемната войска е излѣзнала вече отъ модата си. Нигдѣ не виждаме войска, която да се наема, и на която да се плаща по мѣсечно. Тази форма се е употрѣблявала въ старо врѣме, а сега е излѣзнала отъ мода. Щомъ е излѣзла отъ мода, то е практически доказано, че е за врѣда на държавата. Сега вече е введена общата военна повинность, спорѣдъ която всѣки гражданинъ, щомъ се наслаждава съ свобода, той е въ сѣщо врѣме длъженъ да поддържа гаранцията на своята свобода. Ако единъ човѣкъ тури своята свобода на защитата на правителството, той трѣбва да иска и отъ правителството извѣстна гаранция, че ще му се защитава отъ страна на правителството честта, имота, живота и свободата. Ако Н. Высочество има нужда отъ корпусъ, то той може да се състави отъ тѣзи младежи, които постѣпватъ въ войската.

Но настоящиятъ драгунски корпусъ е съставенъ отъ хора волнонаемни, на които се плаща мѣсечно, и тѣ не

ще могат да постъпят въ състава на новата жандармерия.

Намъ, г-да, е необходима полиция и азъ ви прѣпорѣчвамъ да приемете предложението, да се състави подобенъ уставъ. До когато нѣма подобна жандармерия или не се преобразува драгунския корпусъ на жандармерия, Народното Събрание е въ правото си да не отпуска нито единъ сантимъ за одържаніе драгунския корпусъ. (Гласове: Съгласно).

Д-ръ Цачевъ: Азъ моля г-на Шивачова да отложи гласоподаването на този въпросъ; защото азъ предварително помолехъ Н. Превъсходителство Генералъ Соболева и желая да се произнесе Народ. Събрание: Да се помолитъ повторително Н. Превъсходителство да доложи това на Н. Височество.

Митрополитъ Симеонъ Преславскій: Г-да! Трѣбва да се съобразимъ съ правилника, въ който членътъ 24 гласи тъй: Всѣкой законопроектъ или предложение, трѣбва да се подава писмено на Предсѣдателя на Нар. Събрание, който се распорѣжда за напечатването и за раздаването имъ на представителитѣ най-малко два дѣне преди опредѣлений дѣнь за разискването имъ въ Събранието. Тѣй като това предложение, което се представи сега, има законодателенъ характеръ, азъ моля Г-на Шивачова да не настоява да се гласува сега, но да се рѣши, да се печата и въ едно отъ идущитѣ засѣдания да се разиска: (Гласове: Добръ.)

Шивачовъ: Азъ нѣмамъ нищо противъ това и съгласенъ съмъ съ предложението на Негово Преосвѣщенство, но искамъ да каже нѣщо за началний въпросъ. Нар. Събрание ако искаше да се съобрази съ чл. 24 отъ правилника, щомъ направихъ азъ предложението, трѣбваше да каже, че е нужно да се напечата преди да се разиска; но щомъ азъ да се говори върху него, значи, че е приело да влѣзе въ разискване и безъ да е напечатано; но, впрочемъ ако желас Нар. Събрание да се напечата, азъ нѣмамъ нищо противъ това. (Гласове: Изчерпано.)

Предсѣдатель: Сега остана на г-на Шивачова да напечата предложението си и да го внесе въ идущето засѣдание.

Д-ръ Минчо Цачевъ: Ако щѣ.

Предсѣдатель: Какво ако щѣ? ще се напечата и ще се внесе въ Нар. Събрание.

Докладчикъ: Слѣдва прошение отъ единъ Славянинъ, живущъ въ Русчюкъ и служащъ при Руссе-Варненската желѣзнична станция въ гр. Руссе.

Просителътъ прилага, че преди освобождението на България билъ 5 или 6 години като служащъ при станцията на параходното дружество и спомагалъ на различни наши

Българе, които сж имали случай да минатъ отсамъ България да подпомогнатъ въстанието за освобождение на отечеството; а тѣй сжщо и на тѣзи, които сж били изгонени, е подпомагалъ; послѣ излага, че е чловѣкъ старъ и моли Нар. Събрание да му даде нѣкакво възнаграждение въ родѣ на пенсия или едноврѣмenna помощъ; за доказателство, има подписани свидѣтели отъ повече отъ сто жители Руссенски, които го познаватъ — и подписи отъ 2 до 3 общини и печата на самата градека община. Ако е въ закона за поборниците такова нѣщо предвидѣно, то комисията е на мнѣние да се възнагради съ едноврѣмenna помощъ, ако приема Нар. Събрание такова нѣщо.

Г. Геровъ: За просители до колкото зная, е много заслужилъ на хората, да прекарва оржия и хора. За това по мое мнѣние да му се не дава за всѣкога пенсия, но да му се даде едно възнаграждение до 300 франка; защото зная заслугитѣ на този чловѣкъ, а и както се вижда тамъ въ прошеніето му има около 150 подписи, потвърдено съ градекий общинский печатъ; значи, че този чловѣкъ е заслужилъ; за това предлагамъ да му се даде едно възнаграждение отъ 300 лева.

Предсѣдатель: Съгласно ли е Нар. Събрание съ предложението на г-на Г. Герова, да се даде на просителя едноврѣмenna помощъ отъ 300 лева? (Гласове: Съгласно.) Който не е съгласенъ да си дигне ржката. (Никой.) Ще се каже, че Нар. Събрание одобрява да се даде на просителя едноврѣмenna помощъ отъ 300 лева.

Докладчикъ Бошнаковъ: Въ таквъ случай да се проведи въ Министерский Съвѣтъ това прошение, гдѣто има сумми, които се отпущатъ за народнитѣ поборници, слѣдователно и тази да се отпусне. (Гласове: Добръ.) (Чете):

Прошение отъ 7 общини на Вратчанский окръгъ. Просителитѣ като неодобряватъ дѣйствиата на миналото Събрание, молятъ Нар. Събрание да удовлетвори тѣхната молба

Първо молятъ за намаляването чиновническитѣ плати; второ-подобриеніето и одържката на Българската земя войска, трето — правилното распредѣление на поземелния данѣкъ, четвърто — да се намалятъ даждията на лозята; пето да нѣмало бандероли, а да се плащало за тютюна; шесто и седмо бързото сѣденіе въ сѣдилищата и не дългото държаніе въ затворъ виновницитѣ; защото мнозина има, които искатъ да влѣзатъ въ затвора само да се хранятъ; (Веселостъ.) осмо — да нѣмало адвокати, които сж съ по малко знание и експлоатирватъ населението и девето наказание на всѣкого, който е противъ правителството и подстрекава населението.

По тѣзи въпроси комисията като има предъ видъ, че ще се внесе скоро закона за емляка и теметуата отъ г-на М-ръ на Финанситѣ, като има предъ видъ, че спорѣдъ закона, който се приготвя за адвокатитѣ ще се махнатъ ония адвокати, които експлоатиратъ населението, и като има законъ за сѣдилищата за по скоро да се сѣдятъ людѣтъ, да не ставатъ разни неправди, а тѣй сѣщо по другитѣ части за които тѣ просятъ Нар. Събрание, като ще има да се разгледатъ разни закони въ Нар. Събрание, то комисията е на мнѣние да се остави висяще това прошение и когато Нар. Събрание разгледатъ тѣзи закони, да се ръководи спорѣдъ него и да удовлетвори молбата на просителитѣ. (Гласове: Съгласно.)

Шивачовъ: Това прошение Народното Събрание да го има за свѣдѣние.

Председателъ: Съгласно ли е Народното Събрание да се остави това прошение за ръководство? (Съгласно.)

Докладчикъ Бошнаковъ: Промение отъ нѣколко свещеници, съ което оплакватъ положението си. Именно отъ освобождението на всичкитѣ чиновници и на други е било подобро положението, на противъ на свещеницитѣ не било. Оплакватъ се още, че нѣкои млади хора ги нападали съ хулни думи. Още казватъ че единъ отъ младата интелигенция скжсалъ иконата и я хвърлилъ предъ краката си и че били подигравка на младата интелигенция, и др. такива. Смисльта на това прошение е такава. И най-послѣ молятъ Народното Събрание да обърне внимание на тѣхното положение. Комисията като има предъ видъ, че скоро ще се внесе на разгледане законопроектъ за черковното управление и за свещеницитѣ, е на мнѣние — да остане това прошение въ Народното Събрание за свѣдѣние.

М-ръ Вълковичъ: Има законъ, който е готовъ и ще се внесе въ Народното Събрание. Но азъ мисля, че свещеницитѣ трѣбва по-напрѣдъ да се отнасятъ до надлѣжното Министерство, което може да вземе въ внимание всичкитѣ имъ просби. Мисля, че да се отнасятъ на право до Народното Събрание, това е единъ видъ нарушение на своитѣ права.

Председателъ: Приема ли Събранието да остане това прошение въ Народното Събрание за свѣдѣние? (Приема.)

Докладчикъ Бошнаковъ: Има двѣ телеграмми; едната отъ Видинъ съ слѣдующето съдържание: (чете):

«Председателю Народнаго Събрания. Георги Доновъ, свършилъ педагогически курсъ Вратца и учителъ въ г. Бѣлоградчикъ, взе се въ набора, за да не се затвори училището, моля покорно по-скоро да походатайствувате за освобождението му. Отговоръ платенъ.

(Подп.) Директоръ на класното училище М. Христовъ.»

Друга телеграмма отъ г. Шуменъ, която гласи: (чете). «Председателю Нар. Събрания Митрополиту Симеону, София.

Познатото Ви наше ново училище затворено, никакъ невъзможно намиране другъ. Всички селяни ученици съ плачъ молятъ, ходатайствуватъ отпускане военна повинность учителя ни Антонъ Панайотовъ; явихме Министру Просвѣщения; отговоръ инспектору платенъ. — Село Салманово, за училищното настоятелство (подп). Драганъ Дачевъ.»

Тѣй като тѣзи телеграмми сѣ по единъ въпросъ, и като има вече предложение отъ г-на Шивачова, внесено въ Народното Събрание на разгледане, то комисията е на мнѣние да стоятъ до тогава, до когато се разгледатъ предложението на Шивачова, и съобразно съ него и съ мнѣнието на г-на Военния Министръ, тѣзи хора да може да се удовлетворятъ.

Председателъ: Съгласно ли е Събранието съ мнѣнието на комисията? (Съгласно е.)

Докладчикъ Бошнаковъ: За сега комисията други прошения не е приготвила.

Председателъ: Ще се прочете отношение отъ г-на Министра на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданията.

Секретаръ Шивачовъ (чете):

До г-на Председателя на Нар. Събрание!

Съгласено съ Височайшии указъ отъ днесъ подъ № 3, отъ който преписъ прилагамъ въ настоящето, имамъ честь да ви испратя тукъ приключенитѣ правилници и приспособление на Екзархийскитѣ уставъ за Църкното управление въ Княжеството, съ молба да ги подложите на разгледанieto и пълно утвърждение отъ почитаемото Нар. Събрание.

Министръ: Д-ръ Г. Вълковичъ.

За Главенъ Секретаръ: Х. Геннадиевъ.

Началникъ на Отдѣлението: П. Вълковъ.

У К А З Ъ

№ 3.

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ І

Съ Божия милость и народната воля

Князь на България.

По предложението на Наштъ Министръ на Външнитѣ Работи и Исповѣданията, представено Намъ съ докладътъ му отъ 5 того подъ № 16.

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Ст. І. Изработенитѣ презъ 1881 год. отъ Святиитѣ Синодъ, Правилници и приспособление на Екзархийскитѣ уставъ

за Църковното управление въ Княжеството, преглѣдани на послѣдѣкъ първоначално и повторно въ Държавниятъ Съвѣтъ въ присѣтствието на Преосвященный Григорій, Митрополитъ Доростоло-Червенский и опълномощенъ отъ Негово Блаженство Българскийтъ Екзархъ за да ги обясни, да се внесежтъ за преглѣждане и пълно утвърждение въ настоящата сесия на Нар. Събрание. —

Ст. II. Исполнението на настоящий указъ се възлага на Наштъ Министръ на Външниятъ Дѣла и Исполнението.

Издаденъ въ Наштъ Дворецъ въ София на 5 Януарий 1883 год.

На първообразното съ собствената ръка на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО написано:

АЛЕКСАНДРЪ.

Приподписалъ Министръ на Външниятъ Работи и Исполнението
Д-ръ Г. Вълковичъ:

Завѣрилъ за Началникъ Отдѣления: М. Кжесоглѣдовъ.

Председателъ. Какъ мисли Нар. Събрание?

Шивачовъ: Азъ мисля, че тѣ трѣбва да се напечататъ предварително и да се раздажтъ на г-да представителитѣ, но въ сжщо врѣме да се избере и комисия, и слѣдъ на печатванието да се дажтъ на комисията.

Председателъ: Кога желае Нар. Събрание да се избере комисия, сега или въ идущето заседание?

Вошнаковъ: За сега да се напечататъ, а послѣ да се отдажтъ на комисията; защото безполезно ще бжде да избираме сега комисия.

Председателъ: Моля комисиятъ, да ли иматъ пригответъ нѣкои законо-проекти за идущето заседание за разглеждане?

Аневъ: Може да се тури на дневенъ редъ проекта за банката, свържмененъ законопроектъ по конвенцията между Княжеството и Сърбия — за пошитѣ и телеграфитѣ.

Шивачовъ: На дневенъ редъ днесъ е мосто предложение. Разбира се, че трѣбва да се разгледа и слѣдъ това да се затвори заседанието.

Председателъ: Утрѣ е редовно заседание, но тъй като е празникъ, мисля, че Народното Събрание неще желае да има заседание.

(Гласове: Въ сжбота). Значи — идущето заседание ще стане въ сжбота.

Шивачовъ: Моля, мосто предложение относительно учителитѣ да се разгледа днесъ. (Гласове: Късно е).

Председателъ: Желас ли Народ. Събрание да разглежда предложението на г-на Шивачова днесъ? (Гласове: Идущето заседание). Какъ желае Народното Събрание, да се чете ли? (Гласове: Въ идущето заседание).

Шивачовъ: Тогава моля да се тури на дневенъ редъ въ идущето заседание предложението относительно съставление уставъ за преобразование жандармский-драгунский корпусъ. (Гласове: Заседанието не е пълно).

Председателъ: Сега, въ идущето заседание, което ще стане въ сжбота, ще бжде на дневенъ редъ предложението на г-на Шивачова относительно драгунския корпусъ, законопроектъ на банката, законопроектъ на конвенцията между Сърбия и България и избиране комисия за уставъ на църковното управление и предложението на г-на Шивачова за учителитѣ.

За сега заседанието се закрива.

(Конецъ 5 часа 15 минути.)

Председателъ: **Варненско-Преславский Симеонъ.**

Подпредседатели: { **Иванъ Симеоновъ.**
 { **Ат. Минчовъ.**

Секретари: { **Н. Шивачовъ.**
 { **И. Ц. Щърбановъ.**

Директоръ на Стенографическото Бюро: **А. Безеншекъ.**

ПЕЧАТНА ПОГРѢШКА.

Стр. 164, стълбъ 2-й редътъ 16 отъ долу вмѣсто „пошитѣ“, чети: „полицитѣ.“